

Od toksične muškosti do nasilja nad ženama: studija slučaja Andrewa Tatea

Martinić, Karla

Master's thesis / Diplomski rad

2023

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zagreb, The Faculty of Political Science / Sveučilište u Zagrebu, Fakultet političkih znanosti**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:114:259633>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2025-03-14**

Repository / Repozitorij:

[FPSZG repository - master's thesis of students of political science and journalism / postgraduate specialist studies / dissertations](#)

Sveučilište u Zagrebu
Fakultet političkih znanosti
Diplomski studij novinarstva

Karla Martinić

OD TOKSIČNE MUŠKOSTI DO NASILJA NAD ŽENAMA:

Studija slučaja Andrewa Tatea

DIPLOMSKI RAD

Zagreb,

2023.

Sveučilište u Zagrebu
Fakultet političkih znanosti
Diplomski studij novinarstva

Karla Martinić

OD TOKSIČNE MUŠKOSTI DO NASILJA NAD ŽENAMA:

Studija slučaja Andrewa Tatea

DIPLOMSKI RAD

Mentorica: doc. dr. sc. Dunja Majstorović Jedovnicki

Studentica: Karla Martinić

Zagreb,

srpanj 2023.

Izjavljujem da sam diplomski rad *Od toksične muškosti do nasilja nad ženama: Studija slučaja Andrewa Tatea*, koji sam predala na ocjenu mentorici dr. sc. Dunji Majstorović Jedovnicki, napisala samostalno i da je u potpunosti riječ o mojem autorskom radu. Također, izjavljujem da dotični rad nije objavljen niti korišten u svrhe ispunjenja nastavnih obaveza na ovom ili nekom drugom učilištu te da na temelju njega nisam stekla ECTS bodove. Nadalje, izjavljujem da sam u radu poštovala etička pravila znanstvenog i akademskog rada, a posebice članke 16-19 Etičkog kodeksa Sveučilišta u Zagrebu.

Karla Martinić

If it's making a man mad, I know it's feminism.

- Anonymous

For Lord, the dog, who was no help at all

SADRŽAJ

POPIS ILUSTRACIJA.....	1
1. UVOD	2
2. TOKSIČNA MUŠKOST	5
2.1. Što je toksična muškost?.....	5
2.2. Lica i naličja patrijarhata.....	6
3. NASILJE NAD ŽENAMA	9
3.1. Žene kao opravdano sredstvo muškoj ljutnji	9
3.1.1. Rodne uloge.....	10
4. PREGLED PRETHODNIH ISTRAŽIVANJA.....	12
4.1. Kako toksična muškost ne pomaže nikome	12
4.2. Od toksične muškosti do nasilja nad ženama	13
4.3. Zašto dolazi do toksične muškosti?	14
4.3.1. <i>Socijalizacija</i>	15
4.3.2. <i>Obiteljska struktura</i>	15
4.3.3. <i>Mijenjanje rodnih uloga</i>	16
5. ANDREW TATE.....	17
5.1. Povijest Andrewa Tatea – boksački prvak	17
5.2. Andrew Tate i prvi skandali.....	17
5.3. Pojava na društvenim mrežama	18
6. EMPIRIJSKO ISTRAŽIVANJE O TOKSIČNOJ MUŠKOSTI NA PRIMJERU ANDREWA TATEA	23
6.1. Metodologija istraživanja	23
6.1.1. Opis uzoraka i metode istraživanja.....	23
6.1.2. Istraživačke hipoteze i ciljevi istraživanja.....	24

7. REZULTATI ISTRAŽIVANJA I RASPRAVA	26
7.1. Vremenski okvir objava.....	26
7.2. Forma i fokus članka	28
7.3. Upotreba epiteta u naslovu.....	30
7.4. Naslov i tekst.....	31
7.5. Ton članka.....	31
7.6. Senzacionalistički naslovi	32
7.7. Izvor informacija.....	33
7.8. Odjek u javnosti	33
7.9. Autor članka	35
7.10. Društvene mreže.....	35
7.11. Oprema članka	36
7.12. Različite strane	37
8. ZAKLJUČAK.....	38
LITERATURA.....	41
PRILOZI.....	50
ANALIZIRANI ČLANCI U ISTRAŽIVANJU	54
SAŽETAK.....	71
SUMMARY	72

POPIS ILUSTRACIJA

Slike

Slika 1: Primjer korištenja fotografije na portalu The Guardian	36
Slika 2: Primjer korištenja videozapisa na portalu Index.hr	36

Grafovi

Graf 1: Vremenski okvir objava na portalima po mjesecima	26
Graf 2: Forma novinarskog teksta.....	28
Graf 3: Fokus članka.....	29
Graf 4: Fokus članaka na Andrewu Tateu	29
Graf 5: Epiteti u naslovu.....	30
Graf 6: Ton članka	31
Graf 7: Senzacionalizam u naslovu.....	32
Graf 8: Broj izvora u članku	33
Graf 9: Odjek u javnosti.....	34
Graf 10: Rod autora teksta	35
Graf 11: Zastupljenost različitih strana.....	37

1. UVOD

Patrijarhalni svjetonazor se kroz cjelokupnu povijest do današnjih dana zrcali u razmišljanju, djelovanju i kolektivnom poimanju stvarnosti. Nejednako oblikovani odnosi moći između spolova i seksizam koji je iz njih proizašao i dalje se tradicionalno prosljeđuju iz privatne sfere obitelji i osobnih uvjerenja na sve javno-društvene mehanizme i institucije (Lubina i Klimpak, 2014: 215). Društvene mreže, koje se mogu opisati kao prokletstvo, ali i blagoslov, značajno su ubrzale ionako brz proces informiranja kao i omogućile svim korisnicima da proizvode i dijele najrazličitije sadržaje. Naravno da se za sav sadržaj na internetu ne može reći da ima vrijednost, posebice ne informacijsku, no može se reći da svaki objavljen sadržaj na društvenim mrežama ima mogućnost globalnog doseg (Nenadić i Grbeša Zenzerović, 2022: 14). Svaki medij prenosi određenu sliku spola ili roda, a mnoge takve medijske prezentacije pritom perpetuiraju stereotipna ili ograničavajuća viđenja roda (Wood, 1994: 31). Mediji konstantno nude uzore muškosti i ženskosti tako da mnoge karakteristike, ponašanja ili stvari često u društvu budu predstavljane kao tipično muške ili ženske (Sarnavka, 2010: 52-53). Postoje tri osnovne teme koje opisuju medijske prezentacije roda: žene su podzastupljene, što sugerira društvu da su muškarci kulturni standard i da su žene nevažne ili nevidljive; žene i muškarci su prikazani na stereotipne načine koji reflektiraju i održavaju društveno potvrđena gledišta roda te prikazi odnosa među ženama i muškarcima naglašavaju tradicionalne uloge i normaliziraju nasilje prema ženama (Wood, 1994: 31-36).

Istraživanja su pokazala da su u ranom djetinjstvu nasilje i agresija korišteni za iskazivanje emocija i nevolja, a s vremenom i za uspostavljanje moći nad drugima, posebice u trenucima ugrožene muškosti (Pellegrini i Bartini, 2001: 143). Muški ideali, kao što su ograničenje emocionalnog izražavanja i pritisak da se prilagode očekivanjima dominacije i agresije, mogu povećati mogućnost da se dječaci uključe u opća nasilna ponašanja kao što su maltretiranje, napadi te fizička ili verbalna agresija (Feder i dr., 2010: 4). Ideal te muškosti postaje krhak zbog svoje krutosti – kada muškost više ne može zadržati oklop rodnih izraza, seksualnih orijentacija ili ženske snage svojstvene bilo kojem pluralističkom društvu, on mora napasti ili riskirati da se raspadne pod teretom vlastitih kulturno konstituiranih očekivanja. Bez obzira na uzrok, odgovor je gotovo uvijek neki oblik nasilja. Ponekad se nasilje odrazi izvana kroz fizičku dominaciju ili agresiju, a ponekad se odrazi iznutra, kroz depresiju, ovisnost ili samoubojstvo (East, 2020).

Britansko-američki influencer Andrew Tate na društvenim mrežama govori kako su žene vlasništvo muškaraca, kako ne znaju voziti, kako im je mjesto u kući, kako žrtve silovanja trebaju snositi odgovornost, kako je najbolje biti u vezi sa ženom u dobi od 18 do 19 godina kako bi muškarac mogao ostaviti „svoj trag“. U svojim objavama prikazuje se kao *playboy* koji puši cigare, vozi brze automobile, posjeduje oružja te se hvali kako udara i guši žene, uništava njihove stvari i sprječava ih da izlaze van bez njega. Ovaj 37-godišnjak nije sporedna ličnost koja vreba u opskurnom kutku mračnog *weba*. Umjesto toga, on je jedna od najpoznatijih figura na *TikToku*, a njegovi su videozapisi pogledani više od 11,6 milijardi puta (Das, 2022). Nefitne organizacije koje se bave obiteljskim zlostavljanjem opisale su Andrewa Tatea kao ekstremnog ženomrscu čiji su stavovi sposobni radikalizirati dječake i muškarce da učine štetu i izvan društvenih mreža.

Rad je strukturiran na osam cjelina uključujući uvod i zaključak. Prije svega objasniti će se pojam toksične muškosti kroz njenu povijest, teorijske pristupe, korištenje u svakodnevnom životu te kako je toksična muškost povlastica patrijarhalnom sistemu. Ovaj koncept objasniti će se kroz potpoglavlja *Što je toksična muškost* i *Lica i naličja patrijarhata*. Zatim će se objasniti pojam nasilja nad ženama, odnosno zašto i zbog čega se nasilje, bilo fizičko ili psihičko, u partnerskim odnosima događa i što na njega utječe. Tema je razrađena kroz poglavlja *Žene kao opravdano sredstvo muškoj ljutnji* te potpoglavlju o *Rodnim ulogama*. Kroz rad postavljena je teza da toksična muškost društva vodi nasilju nad ženama, a on je poduprijet prijašnjim istraživanjima kroz poglavlja *Kako toksična muškost ne pomaže nikome*, *Od toksične muškosti do nasilja nad ženama* te *Zašto dolazi do toksične muškosti* koji je podijeljen na *Socijalizaciju*, *Obiteljsku strukturu* i *Mijenjanje rodnih uloga* u kojima se objašnjava zašto duboko ukorijenjene ideologije šovinizma, seksizma i mizoginije podupiru ideju da je žena manje vrijedna od muškarca i da muškarac ima pravo dignuti na nju ruku. Posljednje teorijsko poglavlje predstavlja Andrewa Tatea, od njegove prošlosti do uhićenja, kroz potpoglavlja *Povijest Andrewa Tatea – boksački prvak, Andrew Tate i prvi skandali* te *Pojava na društvenim mrežama*. Govori se o njegovom djelovanju na društvenim mrežama, izjavama, kontroverzama te uhićenju i osudama.

Istraživački dio rada podijeljen je u dva dijela. Prvi dio tiče se *metodologije istraživanja*, *opisu uzoraka* i *metodi istraživanja* te *istraživačkim hipotezama* i *ciljevima istraživanja*. U ovom radu kvantitativnom analizom sadržaja analiziralo se 140 članaka objavljenih na sljedećim medijima: *The Independent*, *The Guardian*, *Vox*, *We Hunted the Mammoth*, *Večernji list*, *Jutarnji list*, *Index.hr* te *24 sata*. Istražilo se koliko često, kako i u kojem tonu su

portali izvještavali o Andrewu Tateu. Drugi dio rada govori o rezultatima istraživanja i raspravi kroz poglavlja *Vremenski okvir objava*, *Forma i fokus članka*, *Upotreba epiteta u naslovu*, *Naslov i tekst*, *Ton članka*, *Senzacionalistički naslovi*, *Izvor informacija*, *Odjek u javnosti*, *Autor članka*, *Društvene mreže*, *Oprema članka* i *Različite strane*. Na samom kraju donesen je zaključak o načinu medijskog izvještavanja o Andrewu Tateu i toksičnoj muškosti na analiziranim stranim i domaćim portalima.

2. TOKSIČNA MUŠKOST

„I am so sick of running as fast as I can wondering if I'd get there quicker if I was a man.“

- Taylor Alison Swift, 2019

Muškost ili maskulinitet definira se kao obrazac društvenog ponašanja ili prakse koji je povezan u datom društvu s položajem muškaraca u rodnim odnosima (Vučić, 2021: 13). Istraživanja povjesničara i sociologa pokazuju da se određenja ili definiranja muškosti s vremenom mijenjaju. Može se reći da se muškost društveno definira, odnosno da nije fiksirana biologijom. Brojni istraživači koriste oblik množine „muškosti“ kako bi prikazali tu raznolikost muških identiteta koji mogu, sukladno tome, postojati u bilo kojem kontekstu (Vučić, 2021: 13). Preispitivanje i kritička analiza prevladavajućeg koncepta muškosti, posebno u patrijarhalnom društvu kao što je hrvatsko, može biti važna strategija za postizanje rodne ravnopravnosti.

2.1. Što je toksična muškost?

Koncept toksične muškosti u etimološkom i upotrebnom smislu ima svoj dulji razvoj (Vučić, 2021: 23). S jedne strane, taj se koncept koristi kao analitički ili terminološki alat za kritiku strogog pridržavanja maskuliniziranih rodnih normi radi njihovog poništavanja (Karner, 1996: 77). Pojam „toksična muškost“ koristile su i grupe Mitopoetskog muškog pokreta za vrijeme 1980-ih i 1990-ih godina prošlog stoljeća (Messner, 1998, cit. prema Vučić, 2021: 23) u svojim apelima da se odbaci hipermuška i ratoborna muškost koja se smatrala štetnom za duhovni život zajednice (Ferber, 2000: 36, cit. prema Vučić, 2021: 23). Umjesto tog „maskuliniziranog muškarca“ ove skupine su zagovarale povratak nekom *a priori* „vječnom muškarcu“ koji se okarakterizirao kao brižan, suosjećajan i snažan (bilo u tjelesnom smislu, bilo u karakternom). Skupine nisu zahtijevale transformaciju, već su usvojile snažnu antifeminističku politiku i otvoreno reakcionarne pojmove povratka rodnih uloga, promovirajući viziju tzv. dobronamjernog patrijarhata kao ekonomskog i duhovnog uzdržavatelja obitelji (de Boise, 2019: 147). Unatoč tome, samo razumijevanje i značenjsko stiliziranje koncepta toksične muškosti razvijalo se do jedne od popularnijih naučenih upotreba ovog pojma, a to je kao psihosocijalna barijera. Toksična muškost je prema ovoj definiciji „skup društveno-regresivnih muških osobina koje služe poticanju dominacije, obezvrjeđivanja žena, homofobije i bezobzirnog nasilja“ (Kupers, 2005: 714). Termin toksična muškost se koristi u mnogim kontekstima, ali najčešće u onima u kojima se govori o „povezanim normama, vjerovanjima i ponašanjima vezanima za muškost koja su štetna za

žene, muškarce, djecu i društvo u širem smislu“ (Sculos, 2017: 1). Norme, vjerovanja i ponašanja koja često asociramo uz toksičnu muškost uključuju „hiperkompetitivnost, individualističku samodovoljnost (često do točke izolacije u današnje vrijeme, ali češće u doba prije interneta, u parohijalnom patrijarhalnom smislu muške uloge kao hranitelja i autokrata obitelji), sklonost ili veličanje nasilja (stvarnog ili digitalnog, usmjerenog prema ljudima ili bilo kojim živim ili neživim stvarima), šovinizam (paternalizam prema ženama), seksizam (superiornost muškaraca), mizoginiju (mržnju prema ženama), krute koncepcije spolnog ili rodnog identiteta i uloga, heteronormativnost (vjerovanje u prirodnost i superiornost heteroseksualnosti i cisrodnost), pravo na (seksualnu) pažnju žena, (seksualnu) objektivizaciju žena te infantilizaciju žena (tretiranje žena kao nezrelih i bez svijesti ili slobode odlučivanja te želja za blagošću i „mladenačkim“ izgledom“ (Sculos, 2017: 1). U zapadnim medijima izraz toksična muškost proširio se digitalnim svijetom kako bi se tim pojmom ponudilo objašnjenje muškog nasilja i seksizma (Vučić, 2021: 27). Izraz toksična muškost, tvrde neki, „ne koristi se za demoniziranje muškaraca, već za naglašavanje štetnih učinaka koje donose neke tradicionalne muške osobine poput dominacije, samodostatnosti i konkurentnosti“ (Čigon, 2019: 11, cit. prema Vučić, 2021: 27).

Kooptacija narativa da je muškost inherentno toksična izuzetno je učinkovita upravo zbog njegove afektivne vrijednosti za one koji su već uložili u tu „muškost“ kao u atribut vlastitom karakteru. S druge strane, toksična muškost sama po sebi ulaže u ovaj narativ te istovremeno umanjuje sustavne probleme na dekontekstualizirane, međuljudske činove (de Boise, 2019: 150).

2.2. Lica i naličja patrijarhata

Šezdesetih i sedamdesetih godina prošlog stoljeća patrijarhat je pružio suštinski fokus i identifikaciju teorijskog objekta za brzo razvijanje inovativnog razmišljanja o podređenosti žena. Feministkinje su kritizirale ovu društvenu teoriju kao (ne)adekvatnu za objašnjavanje ovog prostranjenog fenomena.

Toksična muškost može se shvatiti kao i stečeni koktel identitetskih karakteristika u određenoj kulturi, prema kojima se muškarac (biološka kategorija) formira u sociološku kategoriju muškosti, odnosno maskuliniteta kroz usvojene obrasce dominacije i hegemonijalnosti (Vučić, 2021: 43). Društvena očekivanja i uloge dodijeljene određenom rodu obično su drugačija od očekivanja koja postoje prema onom drugom rodu; tako u današnjem društvu koje je dominantno patrijarhalno i tradicionalno postoje norme koje

podrazumijevaju da muškarci trebaju biti hrabri, čvrsti, izdržljivi, spremni na rizik, spremni uzdržavati obitelj i s puno seksualnih partnera kako bi dokazali da su pravi muškarci, dok se od ženskog roda očekuje nježnost, ranjivost, osjećajnost, povučенost te veća orijentacija prema djeci, obitelji i kućnim poslovima (Dušanić, 2012: 16).

U feminističkom pokretu termin toksična muškost koristi se za opis muškaraca koji su homofobi, seksisti te skloni nasilju (Harrington, 2021: 5). Za vrijeme *#MeToo* pokreta¹, koji se pojavio na društvenim mrežama, brojni mediji koristili su ovaj izraz kako bi opisali loša ponašanja moćnih, bijelih, elitnih muškaraca (ibid.). Raewyn Connel (1995) objašnjava kako toksična muškost služi interesima već unaprijed privilegiranih ljudi zbog muške hegemonije kao polju diskurzivnih pozicija i praksi (cit. prema Harrington, 2021: 6).

Hegemonijska muškost kao pojam javlja se sukladno pojmu toksična muškost, a definira se kao „konfiguracija rodne politike koja utjelovljuje trenutno prihvaćen odgovor na problem legitimacije patrijarhata, koji garantira (ili se pak smatra da garantira) dominantnu poziciju muškaraca i subordiniranost žena“ (Connell, 2005: 77). Ona kao takva se odnosi na dominaciju muškaraca nad ženama unutar patrijarhalnog društvenog uređenja, ali Donaldson (1993: 12) govori kako putem hegemonijske muškosti većina muškaraca ima korist od kontrole nad ženama dok za vrlo malen broj muškaraca takav oblik muškosti znači kontrolu nad drugim muškarcima. Hegemonijska muškost je eksplicitna, uzrok anksioznosti, interno i hijerarhijski diferencirana od drugih oblika muškosti, brutalna i nasilna, ali bogata te podržavana od strane društva (Donaldson, 1993: 4).

Postoji kompleksna veza između toksične muškosti i nasilja, bilo fizičkog ili psihičkog. Već ranije govorilo se o tradicionalnim osobinama koje čine muškarca muškarcem te Grant i MacDonald (2020) objašnjavaju kako je temeljna filozofija vojske u osnovi konstituirana ideologijom muške čvrstoće te uspostavom i održavanjem muškosti kroz dominaciju i/ili osvajanje. Nijedna arena nije važnija za definiciju hegemonijske muškosti u europskoj ili američkoj kulturi (Connell, 2005: 213, cit. prema Grant i MacDonald, 2020: 381). Odnosno, nasilje doslovce može učiniti nekoga „muškarcem“ u brojnim društvima (Aoláin i sur., 2013: 131).

¹ *#MeToo* je društveni pokret i kampanja podizanja svijesti protiv seksualnog zlostavljanja, seksualnog uznemiravanja i kulture silovanja, u kojoj su ljudi objavljivali (i objavljuju) svoja iskustva seksualnog zlostavljanja i seksualnog uznemiravanja. Fraza „Me Too“ prvi puta je u ovom kontekstu korištena na društvenoj mreži Myspace 2006. godine. Haštag *#MeToo* počeo se koristiti 2017. godine na društvenim mrežama, ponajviše Twitteru.

Rasprava o tome je li muškost toksična odražava dugogodišnju konceptualnu raspravu u kritičkim studijima o muškarcima i muškosti (de Boise, 2019). U tom se kontekstu postavlja se pitanje je li muškost niz osobina, psihološki korelat, specifičan povijesni konstrukt s malo temelja u proživljenom iskustvu ili sve navedeno (ibid.)?

3. NASILJE NAD ŽENAMA

„Muške fantazije, muške fantazije, zar sve vode muške fantazije?“

- Margaret Eleanor Atwood, 1993: 471

Nasilje kao društvena pojava tumači se na vrlo različite načine pa tako postoje njegova različita teorijska shvaćanja i sukladne definicije. Jedna od definicija nasilja jest da je to svako ponašanje kojemu je cilj nanošenje štete drugoj osobi, a opisujući ga navješćuje i njegovu etiologiju – kako je ono manifestacija „volje za moći“ urođene svakom pripadniku ljudske vrste (usp. Adler; Žarković Palijan, 2004, cit. prema Žilić i Janković, 2016: 69). Nasilje se očituje u potrebi za realizacijom osjećaja „nadređenosti i muškosti“ za koje je potrebna agresija (Žilić i Janković, 2016: 69). Nasilje je jedno od značajnih naslijeđa ljudske kulture koje se pojavljuje u različitim oblicima kroz ljudsku povijest i evoluciju, a reproducira se u socijalizacijskim mehanizmima (Cifrić, 2000, cit. prema Žilić i Janković, 2016: 69). Nasilje podrazumijeva šest faktora: „namjeru da se povrijedi ili nanese šteta, intenzitet i trajanje, moć nasilnika, ranjivost žrtve, manjak podrške i posljedice“ (Žečević, 2010, cit. prema Žilić i Janković, 2016: 69).

Zahvaljujući brojnim ženskim pokretima, društvena reakcija na nasilje je najsnažnije izražena upravo u suzbijanju nasilja nad ženama, pa tako i Deklaracija UN-a o eliminaciji nasilja nad ženama iz 1993. definira nasilje nad ženama kao bilo kakav akt nasilja koji se temelji na spolu ili rodu, a za posljedicu ima ili će imati fizičku, seksualnu ili psihološku štetu i patnju u žena, uključujući i prijetnje takvim radnjama, prisilu ili samovoljno lišavanje slobode u javnom ili privatnom životu (Žilić i Janković, 2016: 69-70).

3.1. Žene kao opravdano sredstvo muškoj ljutnji

Nasilje nad ženama uključuje svako verbalno, fizičko i seksualno napadanje kojim se ugrožava i povređuje fizičko tijelo žene, njezina vjera u nju samu te njezin osjećaj povjerenja, bez obzira na godine, rasu ili nacionalnost (Alhabib i dr., 2010: 369). Nasilje nad ženama identificirano je kao glavni javni zdravstveni i ljudski pravni problem (Joachim, 2000, cit. prema Alhabib i dr., 2010: 369). Svjetska zdravstvena organizacija (SZO) procijenila je da svaka treća žena doživi psihičko i/ili seksualno zlostavljanje u svojem životu, koje je najčešće prouzročio njihov intimni partner (WHO, 2022). Silovanje nije seksualan čin, nije rezultat iznenadne, nekontrolirane privlačnosti prema ženi u lepršavoj haljini – silovanje je čin moći i

nasilja. Sugerirati nešto drugačije ili suprotno uvredljivo je za muškarce koji su savršeno sposobni kontrolirati svoje seksualne želje (Bates, 2014: 26).

Postoje mnogi mitovi o silovanju koji se temelje na stereotipima o tome što je prikladno seksualno ponašanje za muškarce i žene. Heise i suradnici (2002) definiraju seksualnu prisilu kao „čin prisiljavanja (ili pokušaja prisiljavanja) drugog pojedinca nasiljem, prijetnjama, verbalnim inzistiranjem, obmanom, društvenim očekivanjima ili financijskim okolnostima da se uključe u seksualne odnose protiv njihove volje“ (cit. prema Krantz i Garcia-Moreno, 2005: 820). Upravo ova definicija naglašava brojne forme, izvan fizičkih oblika, u kojima osoba može biti natjerana na seks bez pristanka. Postoji pretpostavka da silovanje ostavlja očite znakove ozljeda, ali to često nije slučaj. Samo jedna trećina žrtva silovanja ima znakove fizičkih ozljeda (WHO, 2003, cit. prema Krantz i Garcia-Moreno, 2005: 820).

Zbog uključenih intenzivnih osjećaja, nasilje u intimnim vezama češće je brutalnije i nepredvidljivije od nasilja među strancima. Ženomrzac pod određenim okolnostima može postati brutalan. Jedna od njih je utjecaj alkohola zbog kojeg pijan čovjek stvara izgovor za svoju ljutnju i bijes koji dovode do nasilja. Ako ženomrzac osjeća da može izgubiti nešto što mu je važno i zbog čega može biti ponižen, vjerojatno će prevagnuti prema brutalnosti. Primjerice, ako žena dobije posao nakon što je bila kod kuće nekoliko godina ili se vrati u školu i stekne nove prijatelje koji čine muškarca ugroženim ili izostavljenim iz njezina života, on je može pokušati kontrolirati maltretiranjem i prijetnjama. U slučaju neuspjeha može pribjeći fizičkom nasilju, razmišljajući kako ju može zadržati ako ju čvršće primi (Bates, 2020: 50-51). Društvo bi trebalo socijalizirati muškarce tako da silovanje postane nešto što ne mogu niti zamisliti, poput kanibalizma (Pipher i Gilliam Pipher, 1994: 232).

3.1.1. Rodne uloge

Prema feminističkim teorijama, moć se smatra centralnom kategorijom u odnosu žena i muškaraca. Postoje dvije vrste moći: moć „iznad“ izražena sposobnošću da se druge osobe (žene) prisiljava činiti stvari koje ne žele, i ta je prisilna moć *nosioća moći* najsnažnija forma moći usmjerena prema ciljanoj osobi te moć „za“ koja uključuje dobivanje određenih stvari bez upotrebe prisile. Prisilnu moć posjeduju muškarci, najčešće u tradicionalnim društvima, te se veže za seksualnu viktimizaciju žena zbog toga što muškarac za uspostavljanje kontrole posjeduje najvažniji resurs moći, a to je fizička sila (Labaš Dragišić, 2019: 110).

Građenje moći počinje ranim djetinjstvom u kojem se učenje različitih socijalnih uloga karakterističnih za neku određenu sociokulturnu okolinu i ponašanje djevojčica i dječaka

usmjerava različitim aktivnostima i emocijama. Odrastanje djece svodi se na muške i ženske uloge: ženski je identitet povezan s majčinstvom, brakom i „pripremom“ za ulogu majke kroz igru lutkama, a muški identitet nije čvrsto povezan očinstvom i brakom, već s uspjehom, statusom, pouzdanjem, dobrim izgledom, agresivnošću, snagom, seksualnosti izraženom kroz inicijativu i kontrolu seksualnog odnosa i sl. (Doyle i Paudi, 1995: 62-63, cit. prema Labaš Dragišić, 2019: 110-111).

U nekim dijelovima svijeta postoji društvena sklonost dječacima, što je posljedica dugogodišnje kulturne tradicije koja favorizira muškarce i zanemaruje djevojčice. Takva društvena sklonost dovodi do spolno selektivnih pobačaja žena pri kojima se spol fetusa utvrđuje ultrazvukom, pothranjenosti djevojčica ili čedomorstvom. U zemljama u kojima je to uobičajeno, poput Kine, Južne Koreje, Tajvana, Pakistana, Indije i nekih subsaharskih Afričkih zemalja, omjer žena i muškaraca je manji od očekivanog, što ukazuje na kršenje prirodnog tijeka događanja (Krantz i Garcia-Moreno, 2005: 819).

Općenita i prisilna moć muškaraca potiču rodnu nejednakost prouzrokovanu nejednakim položajem muškaraca i žena u društvu, odnosno organizaciju društva ili uskraćenost strukturnih resursa ženama. Pojedini muškarci žele zadržati moć jer im omogućava iskorištavanje, podčinjavanje i ugnjetavanje žena. Obrazac rodnog ugnjetavanja je ugrađen u najdublju strukturu društvene organizacije koju nazivamo patrijarhatom (Ritzer, 2012: 310, cit. prema Labaš Dragišić, 2019: 111). Patrijarhat se uspostavlja fizičkom silom muškaraca koja ispoljava kako u grupnim tako i u osobnim odnosima, a potom se odražava i drugim resursima moći (ekonomskim, emocionalnim, pravnim) (Labaš Dragišić, 2019: 111). Žene se tako nazivaju kontroliranim pratiteljem čija je uloga „osnažiti uvjerenje muškaraca o njihovoj središnjoj društvenoj figuri“ (Ritzer, 2012: 316, cit. prema Labaš Dragišić, 2019: 111).

4. PREGLED PRETHODNIH ISTRAŽIVANJA

Zapadna kultura definirala je specifične karakteristike koje se uklapaju u patrijarhalni idealni muški konstrukt. Socijalizacija tih „muških ideala“ započinje u ranoj dobi i definira tzv. idealnu muškost kroz stoicizam, tvrdoću, heteroseksualnost, samodostatne stavove te nedostatak emocionalne osjetljivosti (Wall i Kristjanson, 2005: 89). Promatranjem razvoja agresije tijekom djetinjstva može se uočiti da se agresivno ponašanje ne javlja samo u ranoj dobi nego i ima tendenciju ustrajati tijekom vremena, bez rane preventivne intervencije (Brody i dr., 2003; Moffitt, 1993; Zigler, Taussig i Black, 1992). Preventivna intervencija tih muških ideala trebala bi započeti samim početkom njihove socijalizacije.

Toksična muškost ima negativne učinke ne samo kada ju netko izražava, najčešće muškarac, nego i kada se ti negativni muški ideali počinju podržavati. Cilj socijalizacije primarne rodne uloge jest podržati patrijarhalne kodekse i zahtijevati od muškaraca da postignu dominantno i agresivno ponašanje (Levant i dr., 2003: 91). Koncept rodnih uloga ne smatra se biološkim fenomenom, već psihološkim i društveno konstruiranim skupom ideja koje se mogu promijeniti (Levant i Wilmer, 2011: 2).

4.1. Kako toksična muškost ne pomaže nikome

Pojmovi „muškosti“ i „ženskosti“ danas postoje kao polarne suprotnosti na ljestvici i samim time čovjek postaje ugrožen ako poželi mijenjati svoj položaj. Kada jasne granice između rodova postanu zamagljene ili osporene, „strahovi od fizičke i društvene feminizacije postanu sve prisutniji“ (Dworkin i Wachs, 2009: 91). Krajnji strah postaje taj da dječaci neće postati muškarci ako su pretjerano izloženi *nemaskuliziranim* utjecajima (Dworking i Wachs, 2009: 97).

Ovakve definicije muškosti i ženskosti, prema istraživanju Wikström (2019), opasne su za sve rodove zato što tko god podsvjesno pokuša promijeniti određene karakteristike što je za društvo muževno, a što ženstveno može biti zlostavljan ili maltretiran. Svaki pojedinac može biti seksualno uznemiravan, uključujući i najprivilegiraniju grupu heteroseksualnih, sposobnih, bijelih, cisrodnih muškaraca, ali postoje određene marginalizirane skupine koje su statistički u većem riziku (Wikström, 2019: 28). Ulično uznemiravanje i ozbiljniji oblici seksualnog zlostavljanja su svakodnevna pojava za mnoge marginalizirane skupine poput žena, djevojaka, LGBTQIA+ zajednice te drugih rasa koje nisu bijela (Baptist i Coburn, 2019: 114, cit. prema Wikström, 2019: 28-29). Kroz ulično uznemiravanje muškarci objektiviziraju ženstvenost i bilo koji drugi nenormativni izraz spola ili seksualnosti (Baptist i

Coburn, 2019: 115, cit. prema Wikström, 2019: 29). Društvo racionalizira njihovo ponašanje kroz aspekt njihovog „muškog prava“. Od ranog djetinjstva to ponašanje se odbacuje uz riječi „dječačko ponašanje“ ili „dječaci će biti dječaci“ te se na to ne gleda kao na valjan oblik štete. Dopushtanje takvog ponašanja potvrđuje ideju da je to bitan aspekt muške prirode u odnosu na naučeno ponašanje koje se može odučiti (Baptist i Coburn, 2019: 116, cit. prema Wikström, 2019: 29). Upravo tako se dječaci, a onda i muškarci, oslobađaju odgovornosti i posljedica za svoje postupke. Kroz društvo koje prihvaća ovu koncepciju roda muškarci ostaju na vrhu rodne hijerarhije, što ovjekovječuje potlačenost marginaliziranih skupina (Baptist i Coburn, 2019: 116, cit. prema Wikström, 2019: 29).

Seksualno uznemiravanje ne seže samo do ulica nego i do radnih mjesta. „Seksualno uznemiravanje na radnom mjestu, a posebice nepoželjno i netraženo seksualno ponašanje muškaraca prema ženama, iznimno je proširen i ozbiljan društven problem“ (Mellon, 2013: 2287). Muškarci ne uznemiravaju žene *unatoč* emocionalnom efektu koje to uznemiravanje ima na žrtve, već *zbog* toga (Mellon, 2013: 2288). Ukratko, muškarci se plaše žena te ih maltretiraju kako bi ponovno uspostavili dominaciju za koju smatraju da na nju imaju pravo.

Prema Mellonu (2013) upravo one žene koje se opisuju kao „tradicionalno muškobanjaste“ prijavljuju više seksualnog uznemiravanja od žena koje se opisuju kao „tradicionalno ženstvene“. Muškarci smatraju da te žene time krše svoje rodne ideale i postaju prijatnija muškarcima koji se očajnički drže svoje muškosti, onim muškarcima kojima je potreban pandan koji se smatra „slabijim“ kako bi se mogli uspoređivati njime. Žene ugrožavaju percepciju toga zadovoljavaju li muškarci svoje tjelesne ideale, što je prijatnija koja se može neutralizirati muškim ispoljavanjem heteroseksualne agresije (Mellon, 2013: 2289).

4.2. Od toksične muškosti do nasilja nad ženama

Postoje brojna istraživanja koja su pokazala da mladići koji se pridržavaju nepravednih rodni uloga (poput uvjerenja da su isključivo žene odgovorne za kućanske poslove i brigu o djeci) i podržavaju dominantne i toksične oblike muškosti (poput gledanja na žene kao seksualne trofeje) imaju veće stope počinjenja psihičkog, fizičkog i seksualnog nasilja nad ženama (Pulerwitz i Barker, 2008; Jewkes i dr., 2011; Malamuth i dr., 1995; Parrott i Zeichner, 2003; Good i dr., 1995; Schwartz i dr., 2005; Copenhaver i dr., 2000; Eisler i dr., 2000; Jakupčak i dr., 2002; Barker i dr., 2011, sve cit. prema Hill i dr., 2020: 2). Određena istraživanja ukazuju i na povezanost toksične muškosti i verbalnog i fizičkog zlostavljanja, internetskog zlostavljanja te agresije prema homoseksualcima, lezbijkama i transrodnim

osobama ili onima koji nisu u skladu s heteronormativnošću (Leemis i dr., 2018; Steinfeldt i dr., 2012; Leone i Parrott, 2015; Papagaj, 2009; Vincent i dr., 2011; Kelley i Gruenewald, 2015; Reidy i dr., 2009; Espelage i dr., 2018, cit. prema Hill i dr., 2020: 2).

U istraživanju Hill i suradnika (2020) korištena je skala Man Box Scale, test koji je dizajniran za mjerenje poveznice između toksične muškosti i zdravstvenih problema kod mladih muškaraca kako bi se dublje istražila poveznica između raznih zdravstvenih problema sa stereotipima muškosti. Rezultati istraživanja otkrili su povećanja mentalnih poremećaja, kao što su depresija i suicidalne misli uz povećanje normi maskuliniteta.

Jedno od istraživanja pokazalo je kako je muževnost vitalan faktor u razmatranju zašto ljudi pokazuju sklonost prema nasilju (Messerschmidt, 1993, cit. prema Bozkurt i dr., 2015: 256). Tvrdoga, dominacija i spremnost rješavanja sukoba nasiljem su središnja načela u proizvodnji muškog identiteta (Krienert, 2003). Ovo naravno nije ništa novo, rodna priroda rata i činjenica da su žene dominantne žrtve sukoba davno je utvrđeno (Haider, 2016: 558). Karner (1996) je istaknula kako je čak i u normativnim pojmovima muškosti prisutna konstitutivna priroda nasilja te kako dolazi do razočaranja kada to nasilje nije dostupno ili kad ne daje moć i prestiž za koji se mislilo da će donijeti (cit. prema Haider, 2016: 558). Dakle, ako je nasilje konstitutivni dio muškosti onda nasilje postaje modus kojim se potvrđuje nečija muškost (ibid.).

4.3. Zašto dolazi do toksične muškosti?

Razvoj toksične muškosti događa se iz brojnih razloga, uključujući temperament i karakter određene osobe. Na primjer, dječak koji je u djetinjstvu bio zlostavljan može prekinuti generacijsko zlostavljanje ili ponoviti iste obrasce zlostavljanja na svojoj djeci (Makhanja, 2023). Hipermaskulinitet se tako kod toksične muškosti javlja u dva oblika. Prvi je kada muškarci pokazuju svoju muškost držeći se strožih, ekstremnijih eksponata tradicionalne muškosti zato što im je potpun pristup patrijarhalnim privilegijama uskraćen jer se ne prilagođavaju hegemonijskim idealima muškosti. Drugi je kada muškarci žive ili se druže s muškarcima pa pokazuju pretjeranu usklađenost s tradicionalnim normama tzv. muške uloge. Jednako kao što djevojke koje se druže primarno s muškarcima pokušavaju biti grublje i muževnije (ibid.)

U istraživanju naglašena su tri najvažnija razloga zašto dolazi do toksične muškosti u društvima (Jewkes i sur., 2015). To su socijalizacija, obiteljska struktura i mijenjanje rodničkih uloga.

4.3.1. Socijalizacija

Određena društva koja su naklonjena patrijarhatu i tradicionalnim oblicima muškosti mogu socijalizirati muškarce s uvjerenjem kako trebaju biti glavni u svakom aspektu života (prihodi, veze, radni odnosi i slično). U tim društvima škole također promiču specifične rodne uloge u kojima dječaci ne trebaju biti emocionalno stabilni, implicitno pristajući i prihvaćajući hegemonijske oblike muškosti. Prema ovom pristupu, škole podržavaju stav da muškarci imaju pravo na više i da su važniji od žena, a u korist oštre discipline i kontrole škole se odriču poučavanja emocionalne odgovornosti i obeshrabruju empatiju, suosjećanje i njegujuća ponašanja (Makhanja, 2023). Očevi su tako često manje praštajući, tolerantni ili razumniji nego li majke pa se obeshrabruje dječaćki razgovor (Levit i sur., 2016, cit. prema Makhanja, 2023). Razgovori o seksu, korištenju kondoma, spolno prenosivim bolestima ili drugim oblicima rizičnih ponašanja sa sinovima očevima u tim društvima može biti izazovno zbog njihovih ograničenih pogleda na poduku o štetnom ponašanju kao i na introspekciju i društvenu refleksiju (ibid.). Posljedica takve socijalizacije jest vjerovanje dječaka u vlastitu superiornost i to ne samo kod kuće već i u školama, kroz pritisak vršnjaka, medija, vojnih i političkih utjecaja što sve dovodi do uvjerenja da je nasilje prihvatljivo ponašanje za muškarce te kako oni ne bi trebali biti kažnjeni za loše ponašanje ili preuzimati odgovornost za isto (Makhanja, 2023).

4.3.2. Obiteljska struktura

Obitelj kao pojam počela se mijenjati na početku 21. stoljeća kad su ljudi počeli odbacivati konvencionalne ideale tzv. nuklearne obitelji. Danas obitelj ne čine samo dva roditelja suprotnog spola i njihovi potomci već istospolni parovi, međurasni parovi, parovi različitih religija, samohrani roditelji, posvojitelji, ljudi bez djece, platonski odnosi i slično. Bez obzira na mijenjanje definicije neke obitelji su disfunkcionalne, a to se može vidjeti prema razotkrivajućim obrascima ponašanja, a ne nekakvim fizičkim osobinama (Makhanja, 2023). Jedan od tih obrazaca ponašanja su stroga pravila koja se moraju poštovati – pravila gdje se ne dovodi u pitanje status quo, ne izražavaju emocije te ne postavljaju pitanja. Nezdrava pravila poput ovih mogu učiniti da se ranjivi članovi obitelji osjećaju napušteno i bez emocionalne podrške. Obiteljski život djeteta kasnije može imati negativan utjecaj na sve aspekte njegova razvoja te mu odrastanje u takvom okruženju može otežati prijelaz u odraslu dob, zadržavanje radnog mjesta ili uspostavljanje granica u odnosima (ibid.)

Obitelji koje su zaglavljene u ciklusu disfunkcionalnosti često se suočavaju s teškim problemima kao što su zloupotreba droge i alkohola, obiteljsko zlostavljanje, fizički i/ili

seksualni napadi te emocionalno zlostavljanje (Sandstrom, 2013, cit. prema Makhanja, 2023). Takve tradicionalne uloge roditelja ili skrbnika često razviju toksičnu muškost, a ako se o tome ne raspravlja može se prenositi s generacije na generaciju (Brown, 2021, cit. prema Makhanja, 2023). Toksična muškost može dovesti muškarce do točke gdje smatraju da svaki problem mogu riješiti sami i to unutar sebe što ponovno može izazvati brojne mentalne probleme, posebice u socijalnim interakcijama. Upravo ta muška sloboda i neovisnost u intimnim odnosima dolazi iz povijesnih i seksističkih dinamika u normama tradicionalnih odnosa. Nezdravo dominantno ponašanje u međuljudskim odnosima može dovesti do narcizma ili drugih poremećaja osobnosti, a kada se takav disfunkcionalni maskulinitet (toksična muškost) ne liječi on se može manifestirati kroz nasilje i neprijateljstvo (Messerschmidt, 2015, cit. prema Makhenja, 2023).

4.3.3. Mijenjanje rodnih uloga

Dolazi do prijetnje u predodžbi vodstva koju su muškarci ranije naslijedili zbog društvenih, ekonomskih i političkih promjena koje se događaju posljednjih pedeset godina. Osnaživanje i oslobađanje muškaraca, žena i nebinarnih osoba za koje se smatra da ne pokazuju hegemonijsku muškost dovelo je do mijenjanja rodnih uloga. Muškarci su danas uhvaćeni između roditelja, skrbnika i društvenih uzora te njihove definicije što znači biti muškarac te promjena u rodnim odnosima koje se događaju u današnjem društvu (Makhanja, 2023). Najbolji primjer je zaposlenost i razina prihoda jer tradicionalnim muškarcima zadovoljavaju opipljive potrebe, ali i osjećaj vlastite vrijednosti. Dug niz godina muškarci su bili primarni hranitelji obitelji, ali sada su ih zamijenile osobe koje se ne pridržavaju hegemonijske muškosti. U toj ulozi tradicionalan muškarac može osjetiti ogorčenje jer u svijetu gdje su plaće niske, a stope nezaposlenosti visoke on nema više gdje ispuniti svoju „obvezu“ muškosti. Prema tome, države s visokim stopama nezaposlenosti i nejednakosti primanja imaju više šanse doživjeti pretjeranu mušku agresiju i toksičnost (ibid). Na primjer, Republika Hrvatska je među tri najgore zemlje po broju femicida u Europskoj Uniji (Ženska mreža Hrvatske, 2023).

5. ANDREW TATE

Emory Andrew Tate III je britansko-američka zvijezda društvenih medija, biznismen te bivši profesionalni *kickboks*ač. Rođen je u Washingtonu 1986. godine, a djetinjstvo je proveo u Chicagu, Illinois te Goshenu, Indiana s ocem i majkom. Njegov otac, Emory Tate, bio je svjetski poznat majstor u šahu, a njegova majka, Eileen, radila je u ugostiteljstvu. Rastavom njegovih roditelja 1997. godine, Eileen odvodi Andrewa Tatea u Englesku s bratom Tristanom (Ashley i dr., 2017). Tate je većinu svojeg života proveo u Lutonu, Engleskoj ili u Bukureštu, Rumunjskoj.

5.1. Povijest Andrewa Tatea – boksački prvak

Andrew Tate se prvi puta pojavljuje u javnosti 2005. godine kroz boks i druge borilačke vještine. Imenovan je sedmim najboljim kickboksačem u poluteškoj kategoriji u Britaniji (ISKA, 2008: 80). Svoj prvi naslov prvaka osvaja 2009. godine kada je osvojio britanski ISKA *Full Contact Cruiserweight Championship* u Derbyju te je bio rangiran kao broj jedan u svojoj diviziji u Europi. Njegov nadimak je bio *King Cobra* (Luton Today, 2009). U 2011. Tate je osvojio svoj prvi ISKA svjetski naslov u revanšu protiv Jean-Luce Benoita nokautom, nakon što je prethodno izgubio od Benoita odlukom sudaca (Donagh, 2022). Godine 2012. Tate je izgubio *Enfusion Championship* turnir igrajući s Francijem Grajšem te je prije tog poraza bio rangiran kao drugi najbolji kickboksač poluteške kategorije na svijetu (Vorkapić i Vidrih, 2018). Osvaja svoj drugi ISKA svjetski naslov u meču od 12 rundi protiv Vincenta Petitjeana 2012. godine, čime postaje svjetski prvak u dvije težinske kategorije (Luton on Sunday, 2013).

U trenutcima njegove kickboksačke karijere mediji i javnost nisu imali negativne komentare o Tateu te njegovi skandali kreću nekoliko godina kasnije, započevši s 2016. godinom.

5.2. Andrew Tate i prvi skandali

Socijalizacijom je naučeno da ženske osobe primjećujemo prije svega po izgledu, dok su muškarci prepoznatljivi po djelovanju (Sarnavka, 2010: 52). Obožavatelji upravo koriste pojam *autentičnost* kako bi istražili istinitost neke slavne osobe, pritom bacajući kritički pogled na pojedinca u potrazi da je slavna osoba „autentično biće“ (Redmond, 2013: 30, cit. prema Vesey, 2015: 7). Mediji predstavljaju stvarnost u odsustvu, to jest rekreiraju određenu predodžbu i reprezentiraju objekt, osobu ili proces u njegovom odsustvu. Kako bi prepoznali ono opće u mnoštvu različitosti pojavnog, poseže se za simplifikacijom koja u sebi krije konstantnu nelagodu od drukčijeg i novog te tako, umjesto tipova, nude stereotipe, a dionici

tako reduciranog svijeta najčešće se prepoznaju kao mi ili oni, dobri ili loši (Milivojević, 2004: 12-13). Tate se pojavio u britanskoj verziji *reality showa Big Brother* 2016. godine i usprkos kratkom boravku, ostao je zapamćen. Pod povećalom su se našli njegovi tvitovi iz prošlosti koji su bili puni homofobije i rasizma (Lee, 2016). *Big Brother* odlučio je izbaciti Tatea iz kuće kada su vidjeli videozapis gdje tuče djevojku s remenom (Smith, 2022), ali kasnije je otkriveno da je izbačen iz kuće zbog tadašnje policijske istrage koja je zatvorena 2019. godine bez optužba (Dodgson, 2023).

5.3. Pojava na društvenim mrežama

Nakon debakla s *Big Brotherom*, Tate ponovno zadobiva pažnju javnosti nakon što je na društvenoj mreži *Twitter* raspravljao što zapravo jest i što se može smatrati seksualnim uznemiravanjem za vrijeme vala optužbi protiv Harveya Weinsteina².

„Harvey. Ljigavac? Naravno. Međutim, žene nude seks za prilike i usluge već dulje vrijeme. Neke su to radile i nisu bile zlostavljane. Sljedeća poanta, ako staviš sebe u poziciju gdje si silovana, trebaš snositi odgovornost.“³

Ovakvi negativni stavovi prema žrtvama nasilja uključuju uvjerenja koja ponižavaju žrtve ili trivijaliziraju njihova iskustva te ističu zasluge žrtava i narušavaju njihov kredibilitet (Ward, 1995: 202). Često se spominje rečenica da je žena koja je silovana manje poželjna žena ili da se žene koje su prethodno imale seksualne odnose nemaju pravo žaliti na silovanje (Ward, 1988: 134). Tate u jednom intervjuu govori kako žena koja ima više seksualnih partnera je odvratna, ali muškarac s više seksualnih partnera nije (Chichenfry i dr., 2022) te kako muškarci preferiraju spavati s osamnaestogodišnjakinjama jer su vjerojatno spavale s manje muškaraca (Sung, 2022). U veljači 2013. godine ITV jutarnja emisija *Daybreak*, s prosječno 800 000 gledatelja, imala je segment gdje je pitala publiku: „Jesu li žene koje se napiju i flertaju s muškarcima krive ako budu napadnute?“ Diskusija je započela s riječima: „Neki od vas se slažu... dok se drugi ne slažu...“ (Bates, 2014: 23-24). Bates (2014) argumentira kako je žalosno da u današnje vrijeme žene i dalje snose ne samo traumu od samog napada nego i teret tzv. krivnje, odnosno da su upravo one razlog zašto su silovane. Kada se govori o samom aktu silovanja, ne govori se o povredi ženskih temeljnih prava, već se češće govori o

² Harvey Weinstein bivši je američki filmski producent i osuđeni seksualni prijestupnik. U listopadu 2017. godine *The New York Times* je otkrio kako je više žena optužilo Weinsteina za silovanje, seksualni napad te seksualno zlostavljanje kroz period od 30 godina. Više od 80 žena u filmskoj industriji je, također, optužilo Weinsteina za zločine.

³ Tateov citat prema Kelly (2017); slobodan prijevod autorice

povredi muškarca koji nije mogao dobiti ženu (Primorac, 1999: 498). Postoje dvije vrste pogleda na silovanje – tradicionalan i moderan. Unatoč tome što moderna definicija silovanja više poštuje pravo žena da kažu „ne“ muškarcu u bilo kojem trenutku, tradicionalno silovanje vidi čin silovanja kao dio seksualnog karaktera, dok je moderan čin silovanja dobio značaj tjelesne povrede u kojoj se taj seksualni karakter gubi, a time i razlog zašto je silovanje moralno jako loše (Primorac, 1999: 499). Važno je napomenuti da silovanje ima vrlo malo, ako uopće ima, veze sa seksom, dok ima svaku poveznicu s nasiljem (Brownmiller, 1975, cit. prema Primorac, 1999: 500).

Samog sebe Tate je opisao riječima „Ne možete me klevetati jer ću odmah izjaviti da sam apsolutni seksist i ženomrzac te imam *fuck you* novac i to mi ne možete oduzeti“ (Javed, 2022). U svojim objavama na društvenim mrežama rekao je kako žena treba biti u kući, kako žene ne znaju voziti (Douglas, 2022) te kako je žena dana muškarcu i njemu pripada (Holpuch, 2022). Gotovo svi nastupi Tatea na internetu su mizoginičnog i seksističkog karaktera gdje je seksizam „društveni i kulturni fenomen diskriminiranja ili segregiranja neke rodne grupe na temelju pripadnosti spolu, dok rodna diskriminacija podrazumijeva društveno djelovanje, isključivanje, iskorištavanje ili eksploataciju određene rodne grupe na temelju pripadnosti toj rodnoj grupi“ (Galić, 2012: 156). Tradicionalni seksizam koji štuje Tate podrazumijeva patrijarhalno uređenje u kojem muškarci imaju većinsku korist, a žene su uglavnom nevidljive i marginalizirane. Jasno se izražava mizoginija te vjerovanje u antropološku raznolikost između muškaraca i žena (Galić, 2012: 160).

Neprofitna organizacija *The White Ribbon Campaign*, koja se bori protiv nasilja muškaraca nad ženama, prozvala je Tatea i njegove komentare iznimno mizoginičnima i izrazila zabrinutost oko mogućih dugotrajnih posljedica na njegovu mladu publiku (Morris i dr., 2022). Skupina *Hope not Hate*, koja zagovara borbu protiv ekstremizma, komentirala je kako njegova prisutnost na društvenim mrežama za publiku predstavlja opasnu destinaciju k ekstremnom konzervatizmu (Bushard, 2022).

„Obožavao sam silovati te. Čudovišta su čudovišta, kad si pod mojom kontrolom ja radim što god želim.“⁴

Uobičajeno shvaćanje nasilnog seksističkog humora jest da je to muška homosocijalna praksa koja reproducira patrijarhalni poredak, a istovremeno normalizira seksualno nasilje (Pérez

⁴ Tateov citat prema Haroun i Dodgson (2023); slobodan prijevod autorice

Green, 2016, cit. prema Franzén i dr., 2020: 763). Takvo ismijavanje, zafrkancija i agresivna šala često je povezana s određenim tipovima muškosti, kao što je toksična muškost, ili s dječaćkom kulturom (Kotthoff, 2006, cit. prema Franzén i dr., 2020: 763). Pokazalo se da zadirkivanje i humor mogu poslužiti za očuvanje roda i poretka, ali i za konstruiranje subjekata koji se samoreguliraju u skladu s takvim hegemonističkim porecima (Abedinifard, 2016: 235). Statistički podatci u Americi nalažu da svaki tjedan dvije ili više žena ubije njihov bivši ili sadašnji partner. Policija svaku minutu dobije poziv u vezi obiteljskog nasilja, a svakih šest minuta jedna žena je silovana, što čini 85 000 silovanja i 400 000 seksualnih napada po godini (Bates, 2014: 12). U Hrvatskoj prema podacima Ministarstva unutarnjih poslova policija je u 2022. godini evidentirala 1.223 slučaja nasilja nad ženama, odnosno 6,1 posto više žrtava takvog nasilja u odnosu na 2021. godinu (Martinović Bratonja, 2022). Nasilan i seksualan humor sadrži povrede koje pomiču granice onoga što se smatra benignim (i zbog toga, smiješnim) ili uvredljivim u skladu s društvenim mjerilom prihvatljivosti (Warren and McGraw, 2016: 42). Tipično, što je veća povreda društvene norme, to je psihološko pomirenje duhovitije (McGraw i Warren, 2010; Warren i dr., 2019; Paramita i dr., 2021, cit. prema Freeman i dr., 2022: 8), ali što je veća povreda društvene norme, to će sama šala prije biti shvaćena kao uvredljiva nego smiješna (Warren i McGraw, 2016: 43). Društveno uvjetovanje nameće rodne identitete sa stereotipima i očekivanjima o značenju roda koji su ugrađeni u društvene institucije, poput radnih mjesta i obitelji (Mayers-Levy i Loken, 2015: 131). Rod kao društveni konstrukt često dijeli muškarce i žene na temelju već unaprijed određenih društvenih zahtjeva kako se trebaju prilagoditi heteroseksualnosti, što dovodi do daljnje institucionalizacije muške seksualne dominacije i ženske seksualne podložnosti (Cooper, 1989, cit. prema Freeman i dr., 2022: 8). Ovi stereotipi su vidljivi i u medijima (Goffman, 1979; Sengupta i Dahl, 2008; Eisend i dr., 2014, cit. prema Freeman i dr., 2022: 9) u kojima je muškarac reprezentiran kao agresivan, zaštitnik, dominantan i nametljiv (Swani i dr., 2013; Yoon i Kim, 2014), dok su žene prezentirane kao majke i brižne (Goffman, 1979; Das i dr., 2015, cit. prema Freeman i dr., 2022: 9). Postoje rodno utemeljene razlike prema nasilnom humoru, tvrde Zillman i Cantor (1976), te ljudi često pokazuju početnu nemogućnost razlučivanja što je smiješno u tom zlonamjernom djelovanju kao što je nasilje: stvarna patnja žrtve (povreda) ili olakšanje koje nastaje kada shvate da je to samo šala (procjena povrede kao benigne). Češće prevladava potonje jer nakon razrješenja kršenja normi gledatelj osjeća da mu je dopušteno uživati u patnji bez uvrede, krivnje ili tjeskobe (Yoon, 2016: 520). Prijašnja istraživanja otkrila su da postoji značajna razlika između muškaraca i žena prema njihovim reakcijama na takvu vrstu šale. Muškarci imaju veću

tendenciju uživati u takvim šalama, posebice ako su nasilnog ili spolnog sadržaja, nego li žene (Yoon i Lee, 2019, cit. prema Freeman, 2022: 10). Postoji alat za ušutkivanje žena raširen po čitavom svijetu, a naziva se obrana tzv. humorom. Reakcija protiv feminizma odigrala je vrlo značajnu ulogu u svojem prikazivanju svake kritike kao „*nemaš smisla za humor*“ i njezinom prikrivanju uznemiravanja i zlostavljanja pod zaštitnim štitom tzv. zafrkancije (Bates, 2014: 30).

„*Zašto bi uopće bio sa ženom koja nije djeвица? Ona je rabljena roba. Polovna.*“⁵

Muškarci često jačaju institucionalizirani seksizam kroz njihov jezik, primjere, metafore i stereotipe. Na primjer, Goffmanovi spisi o seksizmu stvaraju dvostruki učinak kojim se perpetuira seksistička stvarnost – izvorno potvrđivanje ili „zrcaljenje“ ove stvarnosti slijede primjene načela koja reproduciraju nejednakost spolova kroz sam proces pisanja (citat prema Deegan, 2014: 78). U društvu je vlasništvo djevičanstva između muškaraca, a žena igra ulogu samo tihe posrednice. Kao i čast, djevičanstvo je manifestacija muške preokupacije u društvima u kojima nejednakost, oskudica i ponižavajuća podložnost nekih ljudi drugima zajednicu kao cjelinu liši jedine prave ljudske snage: samopouzdanja. Koncept časti i djevičanstva lociraju prestiž muškarca između nogu žene (Mernissi, 1982: 183). Pojam umjetnog djevičanstva nastao je jer muškarci traže nemoguće: žele iskoristiti žene za kratke seksualne susrete prije braka, ali kad se jednom odluče ženiti krenu u mahnuti pohod na djevicu koju nijedan muškarac prije njega nije „oskvrnuo“ (Mernissi, 1982: 185). Kako bi muškarac uistinu poštovao djevičanstvo kao takvo i bio u poziciji zahtijevati ga od partnera, najprije bi se sam trebao suzdržati od seksualnih činova prije ili izvan braka. Muškarci koji traže djevicu za ženu, a oduzeli su djevičanstvo drugim ženama prije braka, smatraju seks svetogrđem, a seksualni kontakt je degradirajuće iskustvo koje ponižava ženu. Onaj muškarac koji uspije oženiti djevicu u svojoj glavi je heroj jer je našao „rijedak dragulj“ – ženu koju nijedan drugi muškarac nije takao. U bilo kojem slučaju, *muška* djeвица koja drhti od čistoće i nevinosti uoči svojeg vjenčanja je najveća razina apsurdna, a to je ono što muškarci žele od svojih žena. Upravo to je velika tragedija patrijarhalnog muškarca: njegov status leži u iracionalnim šizofreničnim proturječjima, a dodijeljeno mu je biće koje je od početka definirao neprijateljem: žena i njezina podzemna tišina, žena koja ga guta u moru laži i močvarama prljave manipulacije. To je istinski zakon odmazde: oko za oko, laž za laž.

⁵ Tateov citat prema Forrester i Moon (2016); slobodan prijevod autorice

Nastaje začaran krug nemogućeg dijaloga između partnera osakaćenih suludim patrijarhatom (Mernissi, 1982: 185-186).

„Ljudi brane depresiju i budu ljuti kad kažem ovo. Oni trebaju to sranje kako bi opravdali svoje neuspjehe. Ako priznaju da sam u pravu, moraju naporno raditi kako bi bili sretni, a ako želiš izbjeći rad – svađaj se sa mnom i pretvaraj se da depresija postoji.“⁶

Istraživanja su pokazala da žene doživljavaju veće razine negativnih emocija u obliku simptoma depresije (Kessler i dr., 1994; Nolen-Hoeksema, 2001; Regier i dr., 1993; Young, Fogg, Scheftner, Keller i Fawcett, 1990, cit. prema Flynn i dr., 2010: 582) zato što muškarci više skrivaju svoje osjećaje i emocije (Gross i John, 2002, 2003, cit. prema Flynn i dr., 2010: 582). Emocionalni izrazi poput ljutnje, tuge ili krivnje često se percipiraju kao pokazatelji sposobnosti osobe koja izražava navedene emocije. Na primjer, politički vođe se češće doživljavaju kompetentnijima kada govor održe u ljutom tonu nego li u tužnom (Tiedens, 2001: 89-90). Ako osoba svoj neuspjeh izrazi kroz ljutnju onda ispada kao da osoba ima kontrolu nad situacijom i stoga sama odgovornost tog neuspjeha nije u rukama osobe koja je doživjela neuspjeh. S druge strane, osoba koja svoj neuspjeh izrazi kroz tugu izgleda kao da nije imala kontrolu nad situacijom, a krivnja signalizira da je osoba kontrolirala okolnosti koje su uzrokovale neuspjeh i zbog toga je odgovorna za taj neuspjeh (Tiedens i dr., 2000: 562).

Oblici muškosti koji se često nazivaju društveno definiranim oblicima muškosti postali su sinonim u javnosti za toksičnu muškost. Iz tog razloga važno je dopustiti muškarcima da u javnim nastupima naprave odmak od te prepoznatljive, tradicionalne muškosti kako bi mogli afirmirati tvrdnju da je kontranaracija o muškosti uvjerljivija i plodonosnija ako ju zagovara zvučno i poznato ime u javnom prostoru. Trebaju se preispitati nepisana pravila tradicionalne muškosti koja je natjerala muškarce da se razdvoje od žena i međusobno i koja su stvorila temelj muškog nasilja nad ženama (Vučić, 2021: 38). Čak i ako muškarac odluči biti tradicionalan muškarac, što god to danas značilo, treba vlastitu poziciju odbiti normirati kao jedinu normalnu, prihvatljivu i ispravnu.

⁶ Tateov citat prema Saunders (2017); slobodan prijevod autorice

6. EMPIRIJSKO ISTRAŽIVANJE O TOKSIČNOJ MUŠKOSTI NA PRIMJERU ANDREWA TATEA

Istraživanje se bavi toksičnom muškosti, odnosno kako toksična muškost vodi prema nasilju na ženama na primjeru Andrewa Tatea. Pregledom znanstvene literature u Republici Hrvatskoj možemo zaključiti kako tema toksične muškosti nije u velikom broju zastupljena u znanstvenim istraživanjima. Istražene slične teme bave se oslobađanjem od bremena toksične muškosti ili pojašnjavanjem što je uopće pojam toksična muškost. U svijetu postoje radovi na temu toksične muškosti, a najbliži je ovoj temi *Teaching the cause of rape culture: Toxic Masculinity* (Posadas, 2017). Tema ovog diplomskog rada je toksična muškost i Andrew Tate, a odnosi se na to kako društvo razumije i tumači mizoginični sadržaj na društvenim mrežama. Ova tema značajna je u kontekstu znanstvenog proučavanja i razumijevanja mladih kao posebne medijske publike i njihove recepcije mizoginičnih narativa u sadržajima koji su im namijenjeni, ponajprije kad je riječ o sposobnosti mladih da kritički čitaju i razumijevaju navedene poruke.

Pitanje toksične muškosti nedostaje u hrvatskoj znanstvenoj literaturi te će se zbog toga istraživački dio ovog rada baviti analizom sadržaja objavljenih članaka na stranim i hrvatskim *news* portalima u 2022. i 2023. godini (od 25. siječnja 2022. do 16. veljače 2023. godine).

6.1. Metodologija istraživanja

6.1.1. Opis uzoraka i metode istraživanja

Tip uzorka je neprobabilistički namjerni uzorak kojim je obuhvaćena skupina novinskih članaka, dostupnih u određenom razdoblju, koji su sadržavali napise o Andrewu Tateu. Prednost takvog uzorka jest mogućnost izbora novinskih tekstova koji su kompetentni za predmet istraživanja te je prikladan za kvalitativna, orijentacijska i dopunska istraživanja. Ono što su ograničenja ovakvog uzorka jest neopravdanost generaliziranja rezultata na opću populaciju te moguće određene manjkavosti glede reprezentativnosti, čak i manjih i razmjerno homogenih populacija.

Pri izboru portala za istraživanje vodilo se računa o dvama kriterijima: potkrijepljenosti teme istraživanja te vrsti medijskog teksta. Treba napomenuti kako se u obzir uzela i nacionalna rasprostranjenost te sama čitanost portala. Prema *Reuters Institute Digital News* (2022) u Republici Hrvatskoj jedni od najčitanijih portala bili su *Index.hr*, *24sata*, *Jutarnji list* i *Večernji list* koji su uključeni u analizu. U Ujedinjenom Kraljevstvu to su bili *Guardian*

online te *The Independent*. Portal *Vox* i *We Hunted The Mammoth* uključeni su zbog vrste medijskog teksta te očekivanog pisanja o temi. David Futrelle, osnivač i urednik *We Hunted the Mammoth*, rekao je kako je cilj njegova portala pratiti *manosphere* te bilježiti mizoginiju na društvenim mrežama, što se preklapa s temom ovog istraživanja. *Portal Vox* odabran je zato što se opisuje kao portal koji objašnjava i daje mišljenje o aktualnim temama u svijetu.

U diplomskom radu koristit će se istraživačka metoda kvantitativne analize sadržaja. Podaci koji su prikupljeni kvantitativnim istraživanjem „odnose se na tipove informacija koje se mogu pobrojati ili izraziti brojačno; izražavajući određeni kvantitet, količinu ili raspon“ (Franklin, 2013: 17).

6.1.1.2. Analiza sadržaja

Analiza sadržaja je „vrsta istraživanja koja prevodi pisane, a ponekad i vizualne materijale u mjerljiv sadržaj“ (Franklin, 2013: 217). Ova metoda omogućuje istraživanje sličnosti i razlika u izvještavanju medija o Andrewu Tateu, a rezultati se mogu mjeriti i iskazati brojačno. Kako bi se istražila specifičnost izvještavanja o Andrewu Tateu, služit ćemo se kvantitativnom analizom sadržaja jer „kvantitativna ideja analize sadržaja bazirana je na istraživačkom pitanju koje zahtijeva testiranje hipoteza i koje se prema tekstu odnosi kao prema nositelju značenja. Takav pristup tretira tekst kao cjelinu sastavljenu od jedinica analize: to može biti jedna riječ, fraza ili rečenica. Ujedno se analizira pozicioniranje, kao i kontekst“ (Franklin, 2013: 219). Nedostatak analize sadržaja očituje se u nemogućnosti interpretacije stavova i mišljenja publike naspram analiziranog sadržaja.

Kao jedinica analize sadržaja definirani su svi objavljeni medijski tekstovi o Andrewu Tateu na gore navedenim portalima u promatranom razdoblju od 25. siječnja 2022. do 16. veljače 2023. godine. U tom periodu objavljeno je 140 članaka. Ovaj period je izabran za analizu jer je u siječnju 2022. godine objavljen prvi članak o Andrewu Tateu nakon velikog odjeka na društvenim mrežama, a njegovim odlaskom u zatvor u prosincu medijska eksponiranost polako jenjava.

6.1.2. Istraživačke hipoteze i ciljevi istraživanja

Cilj kvantitativnog istraživanja (analize sadržaja) je ustanoviti koliko i na koji su način portali izvještavali o Andrewu Tateu. Analiza sadržaja odgovara na pitanja „tko poručuje što, kome, kako, zašto i s kojim efektom“ (Lasswell, 1948, cit. prema Martinić, 1985: 130) te se koristi u situacijama kada se jezikom simbola i strukturom značenja želi doći do odgovora na hipoteze.

U svrhu provedbe istraživanja izrađena je i analitička matrica koja sadrži 20 klasifikacijskih kategorija (Prilog). U okviru istraživanja postavljene su sljedeće hipoteze:

H1: Portali većim dijelom koriste negativne epitete u naslovima kada pišu o Andrewu Tateu.

H2: Autori članaka pretežno koriste negativan ton u tekstovima o Andrewu Tateu.

H3: Hrvatski portali imaju više senzacionalističkih naslova nego strani portali kada izvještavaju o Andrewu Tateu.

H4: Strani portali imaju više izvora informacija nego hrvatski portali kada izvještavaju o Andrewu Tateu.

H5: Većina članaka ima velik odjek u javnosti vidljiv kroz značajan broj komentara.

H6: Članke o Andrewu Tateu pretežno su napisale autorice.

H7: U većini članaka su zastupljene različite strane.

Analizom sadržaja nastoje se uočiti neke osobine, odnosno poruke, iz sadržaja. Kako analiza sadržaja može biti i kvalitativna i kvantitativna, u ovom radu je korištena kvantitativna kako bi se izbjegle impresionističke i paušalne ocjene koje bi rezultirale nepreciznim i neutemeljenim zaključcima. Ovom metodom omogućavaju se retrogradne analize, kao i komparativne analize koje se kasnije mogu provoditi u brojne sociološke i politološke svrhe (Lamza Posavec, 2004: 153).

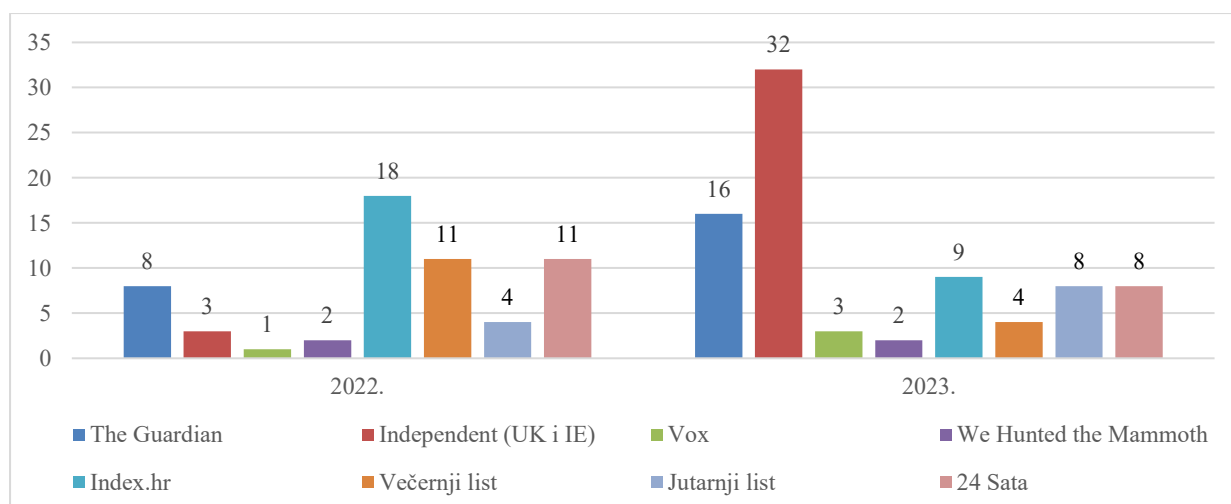
7. REZULTATI ISTRAŽIVANJA I RASPRAVA

Ovo poglavlje diplomskog rada odnosi se na analizu sadržaja 140 članaka stranih i domaćih portala (*The Independent*, *The Guardian*, *Vox*, *We Hunted the Mammoth*, *Index.hr*, *Jutarnji list*, *Večernji list* te *24 sata*) koji su objavljeni u razdoblju od 25. siječnja 2022. do 16. veljače 2023. godine. Na portalu *The Independent* pretraživanjem ključne riječi „Andrew Tate“ pronađeno je 55 članaka u navedenom razdoblju. *The Independent* time čini portal s najvećim analiziranim brojem novinarskih vrsta koje se tiču Andrewa Tatea. Na portalu *Index.hr* pronađeno je 27 članaka koji se tiču Andrewa Tatea, na *The Guardianu* pronađeno je 24 članaka, na *24 sata* pronađeno je 19 članaka, na *Večernjem listu* pronađeno je 15 članaka i na *Jutarnjem listu* pronađeno je 12 članaka pretraživanjem zadane ključne riječi. Portali *Vox* i *We Hunted the Mammoth* pojedinačno su imali po četiri članka na temu Andrewa Tatea, što nije čudno jer su to nešto drugačiji formati portala – glavna svrha *Voxa* je objasniti velike vijesti, a *We Hunted the Mammoth* je feministički blog.

7.1. Vremenski okvir objava

Prema nekim teoretičarima, poštovanje određenih profesionalnih kriterija u selekciji vijesti uvjetuje istovrsnost sadržaja, a Erbring (1988) uvodi pojam konsonancije u medijima. Konsonancija podrazumijeva mjeru sadržajne sličnosti skupine istovrsnih medija na nekom prostoru, što znači da je visok stupanj konsonancije pokazatelj dosljedne primjene profesionalnih postulata, a niski stupanj dostatan razlog za sumnju da se ti postulati zanemaruju (Perišin, 2008: 101-102).

Graf 1: Vremenski okvir objava na portalima po mjesecima

Izvor: autorica

Prema tome, broj objava o Andrewu Tateu u određenom mjesecu može biti povod za detaljan pregled što se u datom trenutku događalo i na što se reagiralo.

Britanski portal *The Guardian* najviše je izvještavao o temi tijekom siječnja 2023. godine s objavljenih deset članaka (41,67%) i veljače 2023. godine s objavljenih šest članaka (25%) te ponešto u kolovozu 2022. godine s objavljenih pet članaka (20,83%). U prosincu 2022. objavio je samo dva članka o temi (8,33%), dok je u studenom 2022. objavljen samo jedan članak (4,17%). Ostalih mjeseci niti jedan članak nije objavljen o Andrewu Tateu. *The Independent*, britanski i irski dnevni list, najviše je izvještavao o temi tijekom siječnja 2023. godine s objavljenih dvadeset i tri članka (65,71%) te u veljači 2023. godine s objavljenih devet članaka (25,71%). U siječnju, kolovozu i prosincu 2022. godine objavio je po jedan članak za navedene mjesece (2,86%). *Vox*, američki portal, u 2022. godini objavio je jedan članak o Andrewu Tateu u kolovozu (25%), a tri članka u siječnju 2023. godine (75%). Feministički portal iz Amerike, *We Hunted The Mammoth* objavio je dva članka u prosincu 2022. godine (50%) te dva članka u siječnju 2023. godine (50%) na temu Andrewa Tatea. *Index.hr*, najčitaniji hrvatski portal, objavio je osam članaka u prosincu 2022. godine (29,63%), šest članaka u kolovozu iste godine (22,22%), dva u listopadu 2022. (7,41%) te jedan u srpnju i studenom 2022. godine (3,7%). U siječnju 2023. godine objavio je pet članaka (18,52%), a u veljači četiri sveukupno (14,81%). Nacionalne dnevne novine *Večernji list* objavile su najviše članaka u prosincu 2022. godine, što čini broj od pet članaka taj mjesec (33,33%), u kolovozu i listopadu 2022. godine objavili su po dva članka za svaki mjesec (13,33%) te su u rujnu i studenom objavili po jedan članak za tu godinu o Andrewu Tateu (6,67 %). U siječnju 2023. godine objavljeno je četiri članka o temi (26,67%). Hrvatski dnevnik, *Jutarnji list*, objavio je tri članka u prosincu 2022. godine (25%) te samo jedan članak u kolovozu iste godine (8,33%), dok je u siječnju 2023. objavio šest članaka (50%), a u veljači svega dva (16,67%). Na portalu *24 sata* objavljeno je šest članaka u prosincu 2022. godine (31,58%), u kolovozu i listopadu dva (10,53%) te u studenom jedan članak na temu (5,26%). U 2023. godini objavili su osam članaka u siječnju (42,11%).

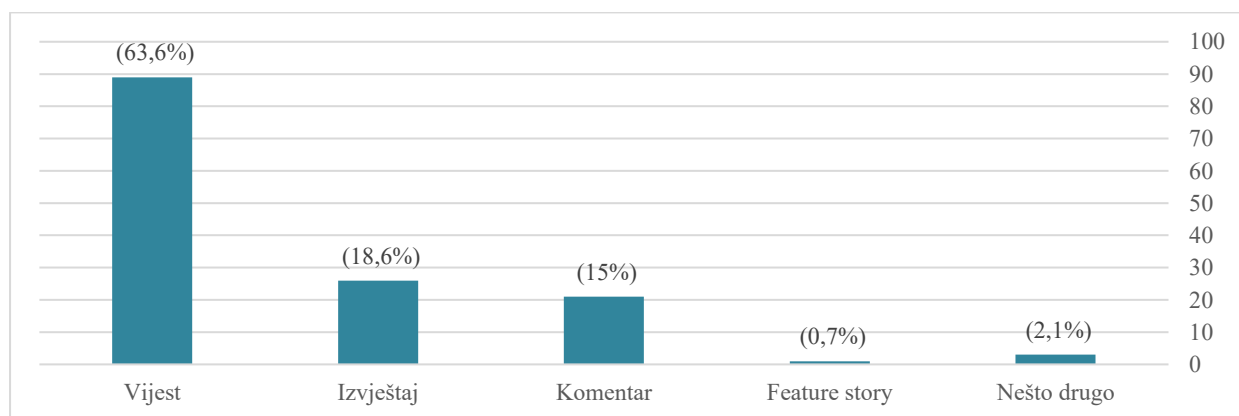
Što se tiče učestalosti objava o Andrewu Tateu, može se primijetiti blagi porast 30. prosinca 2022. godine s objavljenih 19 članaka među analiziranim portalima, što čini 13,6 posto, zbog toga što je 29. prosinca 2022. s bratom Tristanom uhićen zbog optužbi za seksualno zlostavljanje, eksploataciju žena, organizirani zločin te trgovinu ljudima. Nastavlja se u sličnom tonu te slijedi 11. siječanj 2023. godine s objavljenih sedam članaka, što čini 5 posto, kada su mediji pisali o tome tko je uopće Andrew Tate i kakav utjecaj ima na mladež. Pet

članaka je objavljeno 31. prosinca 2022. godine, što čini 4,3 posto, u kojima se raspravljalo o njegovim zločinima. Isti broj članaka objavljen je 25. siječnja 2023. godine s prvim komentarima Andrewa Tatea o navedenim optužbama, stanju u pritvoru i slično. Pristup člancima nakon uhićenja je nešto promijenjen, što se 1. veljače 2023. godine očituje u 4,3 posto, kada su se više pisali komentari i kolumne o Andrewu Tateu i njegovom pristupu društvenim mrežama i mladeži. Važan datum za hrvatske portale bio je 31. kolovoz 2022. s objavljenih 4 članaka, što čini 2,9 posto, zato što je Andrew Tate došao ljetovati na otok Brač u Republici Hrvatskoj, a u njegovom društvu su se našle i hrvatske influencerice. Datumi kao što su 2., 7., 9., 10., 12., 20. i 24. siječanj 2023. godine govore o žalbama Andrewa Tatea na optužbe i članci su fokusirani na terećenja i uhićenje. Kod tih datuma objavljeno je tri ili četiri članka u danu, što čini 2,9 posto ili 2,1 posto. Ostali datumi imaju dvije ili jednu objavu dnevno, što čini 1,4 posto ili 0,7 posto, u kojima se spominje Andrew Tate.

7.2. Forma i fokus članka

Od 140 analiziranih članaka, njih 89 je u formi vijesti (63,6%), forma izvještaja može se pronaći u 26 članka (18,6%), a komentar u njih 21 (15%). Jedan članak (0,7 %) napisan je u formi *feature storyja*, odnosno podvrste vijesti koja se naziva meka vijest i u kojoj se govori o pričama ljudskog interesa (Granato, 2002: 3). Tri članka (2,1%) svrstana su u kategoriju „nešto drugo“ jer se nije točno mogao odrediti žanr članka.

Graf 2: Forma novinarskog teksta

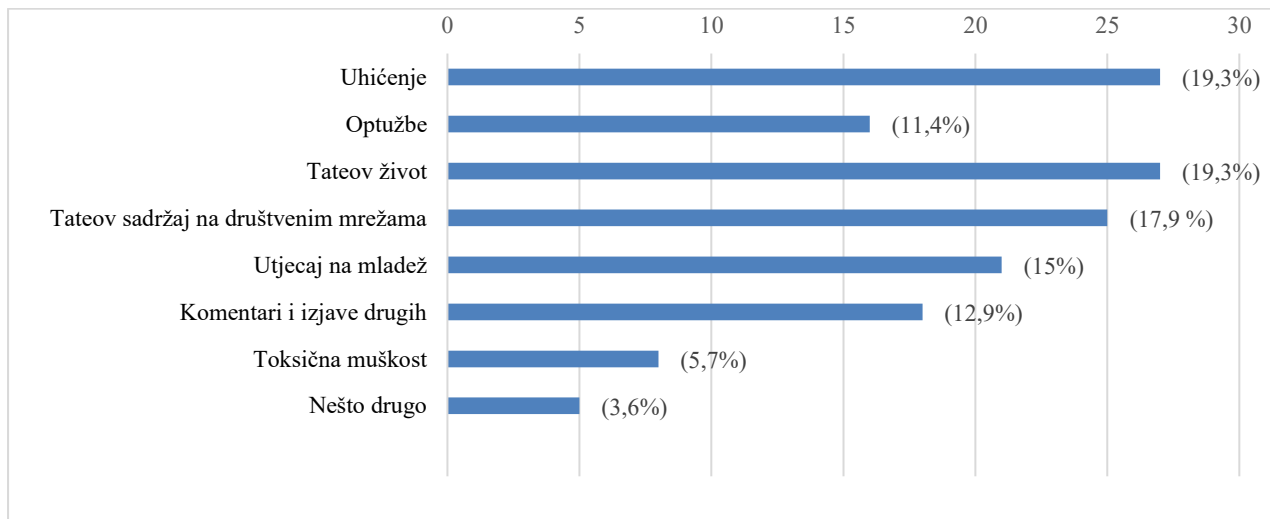

Izvor: autorica

Fokus članka svrstan je u nešto više kategorija. Najviše članaka bilo je u kategoriji „Uhićenje“ i u kategoriji „Tateov život“, u kojoj je za svaku napisano po 27 članaka (19,3%). U vremenskom okviru objava vidio se porast broja članaka za vrijeme uhićenja Andrewa Tatea, tako da to što je to najveći fokus analiziranih članaka nije ništa neočekivano. Slijedi

„Tateov sadržaj na društvenim mrežama i njegovi komentari“ u čijoj je kategoriji objavljeno 25 članaka (17,9%), zatim „Utjecaj na mladež“ s 21 člankom (15%).

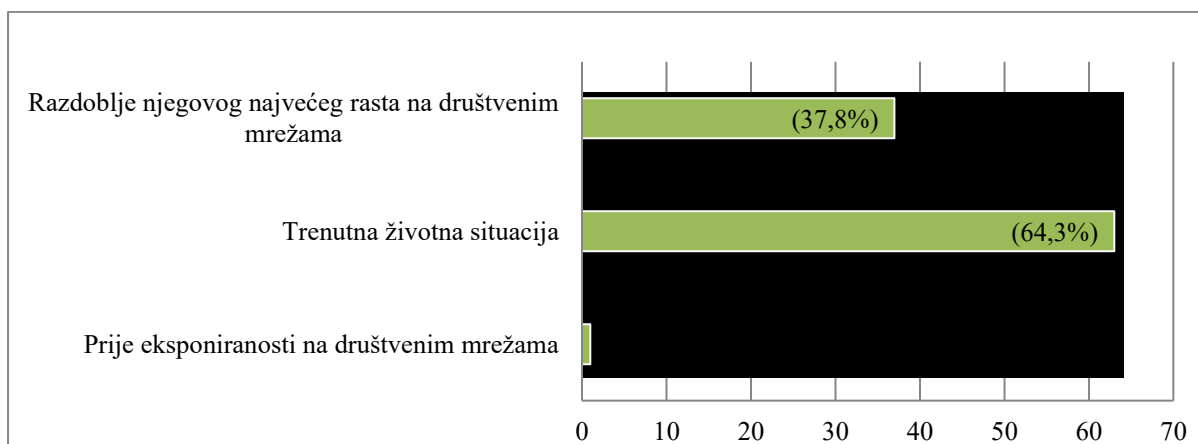
Graf 3: Fokus članka

Izvor: autorica

U kategoriji „Nešto drugo“ svrstani su članci u kojima se govorilo o Tristanu Tateu (bratu Andrewa Tatea) od toga tko je on do koje su optužbe protiv njega ili članci o imovini Andrewa Tatea poput luksuznih automobila i kućama koje su njegovom vlasništvu.

Graf 4: Fokus članaka na Andrewu Tateu

Izvor: autorica

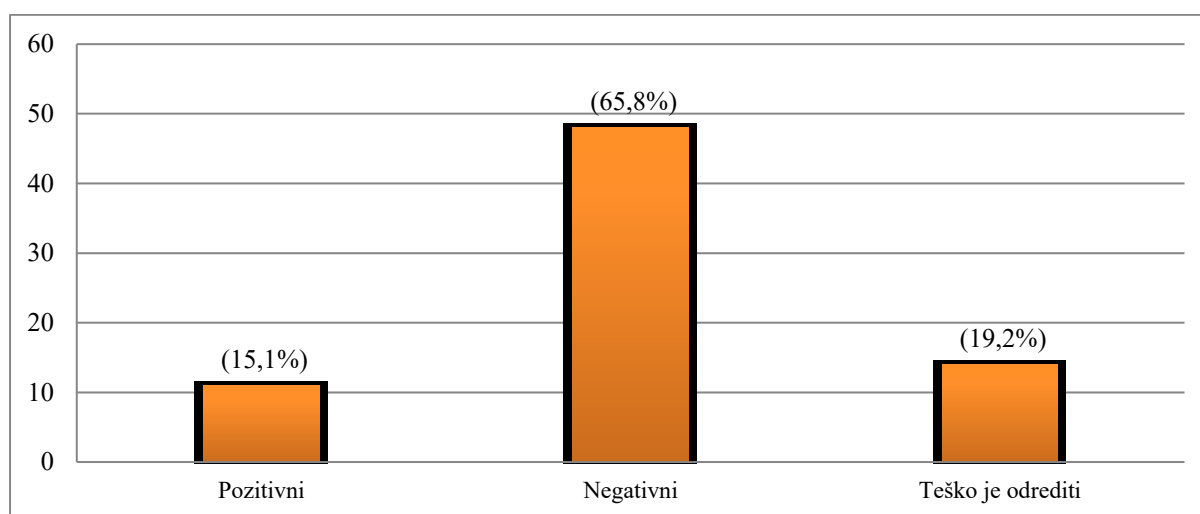
Od sveukupnog broja analiziranih članaka 98 njih (70%) je u glavnom fokusu imao samog Andrewa Tatea pa se dio u matrici bavio na kojem dijelu njegovog života je fokus članka. Najviše se članaka bavilo njegovom trenutnom životnom situacijom, odnosno objavljeno je 63 članaka (64,3%). Nešto manje članaka, njih 37 (37,8%), objavljeno je za vrijeme razdoblja

njegove najveće popularnosti na društvenim mrežama (što se smatra razdobljem prije optuženja i uhićenja) te je jedan članak (1%) napisan o životu prije eksponiranosti na društvenim mrežama, na primjer o njegovoj kickboksачkoj karijeri.

7.3. Upotreba epiteta u naslovu

Prva postavljena hipoteza (H1) u ovom istraživanju glasila je: *Portali većim dijelom koriste negativne epitete u naslovu kada pišu o Andrewu Tateu.*

Graf 5: Epiteti u naslovu

Izvor: autorica

Važno je napomenuti kako je od ukupno 140 analiziranih članaka njih 73 sadržavalo epitete u naslovu (52,1%), dok 67 članaka nije sadržavalo nikakve epitete (47,9%). Među tih 73 analizirana članka s epitetima, 48 članaka je imalo negativne epitete (65,8%), a njih 11 (15,1%) imalo je pozitivne epitete. Korisno je napomenuti kako nijedan pozitivan epitet nije bio namijenjen direktno Andrewu Tateu već njegovoj imovini, na primjer luksuzni automobili ili raskošna kuća, ili drugim akterima u članku poput aktivistice Grete Thunberg. Postojala je i treća opcija koju je istraživačica postavila kao „teško odredive epitete“ u kojoj su uvršteni epiteti koji se izvan konteksta ne mogu smatrati nužno pozitivnim ili nužno negativnim epitetima. Takvi su epiteti bili, na primjer, *ranjivi* muškarci te se ne bi smjelo promatrati ranjive muškarce kao nešto negativno ili loše, iako članak tako nalaže. U toj kategoriji svrstano je 14 članaka (19.2%).

Temeljem ove analize hipoteza se može potvrditi. Portali većim dijelom koriste negativne epitete u naslovu kako bi opisali Andrewa Tatea.

7.4. Naslov i tekst

U matrici ovog diplomskog rada važno je bilo provjeriti odgovara li naslov tekstu ili ne. Za ovo pitanje postojale su četiri kategorije. Između 140 analiziranih članaka, 101 članak (72,1%) imao je naslov koji u potpunosti odgovara tekstu. Preuveličan naslov našao se među 29 članaka (20,7%), poput „Kako TikTok *bombardira* mlade videozapisima o Andrewu Tateu“. Nekolicina naslova, njih 7 (5%), izvučeno je iz konteksta kao naslov *Jutarnjeg lista* „U obranu Tatea stao poznati američki Hrvat koji za sebe kaže da je „visoki, nabildani balkanski manijak“ u kojima je njegova rečenica o Balkancima interpretirana kao da on opisuje samog sebe jer je podrijetlom iz Hrvatske, što on nikada nije rekao. Tri naslova (2,1%) bilo je teško svrstati u neku od ovih kategorija.

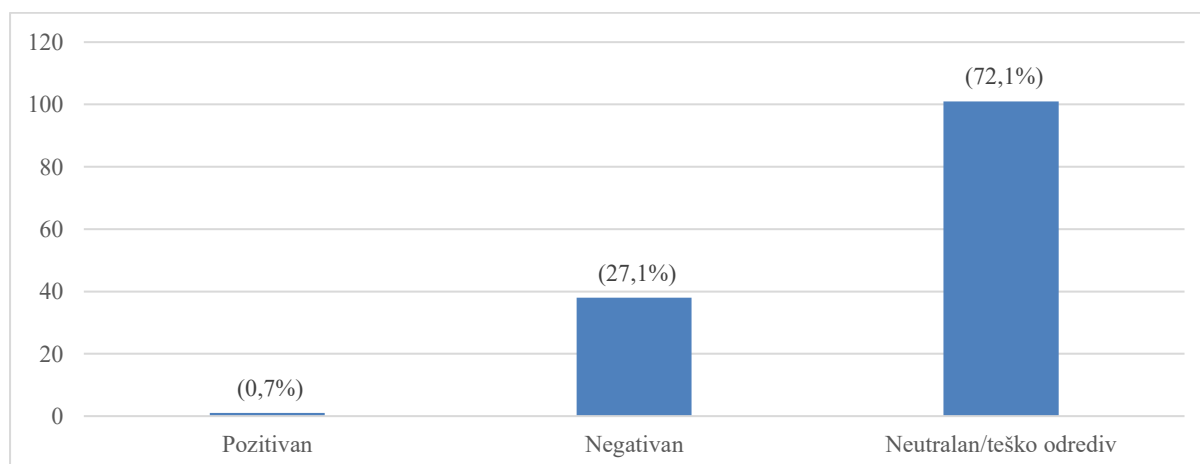
Analiziralo se i je li naslov upotpunjen citatima nekih osoba. Od ukupnog broja analiziranih članaka njih 97 (69,3%) nije imalo nikakav citat, a 43 (30,7%) članaka sadržavali su nečiji citat. Primjerice, članak portala *We Hunted the Mammoth* direktno u naslovu citira Vice News: „*Vice News: 'Andrew Tate was arrested on suspicion of rape in the UK in 2015'*“.

Ukupno 135 članka citira druge osobe ili samog Andrewa Tatea (96,4%), dok samo 5 članaka (3,6%) ne citira nikoga. Zanimljivo je istaknuti kako je svih pet članaka sa stranih portala te su u formi komentara.

7.5. Ton članka

Druga hipoteza (H3) ovog diplomskog rada glasi: *Autori članaka pretežno koriste negativan ton u tekstovima o Andrewu Tateu.*

Graf 6: Ton članka

Izvor: autorica

Između analiziranih članaka, 101 članak pisan je u neutralnom tonu (72,1%), što je više od polovice članaka, ali u negativnom tonu napisano je 38 članaka (27,1%). Samo jedan jedini članak napisan je u pozitivnom tonu (0,7%), no iznimno je važno napomenuti kako se članak ne tiče direktno Andrewa Tatea, već korištenja riječi na društvenim mrežama.

Na temelju ovih podataka treba opovrgnuti hipotezu zato što autori članaka pretežno koriste neutralan ton, ali za raspravu treba istaknuti kako je ostatak članaka ipak pisan u negativnom tonu.

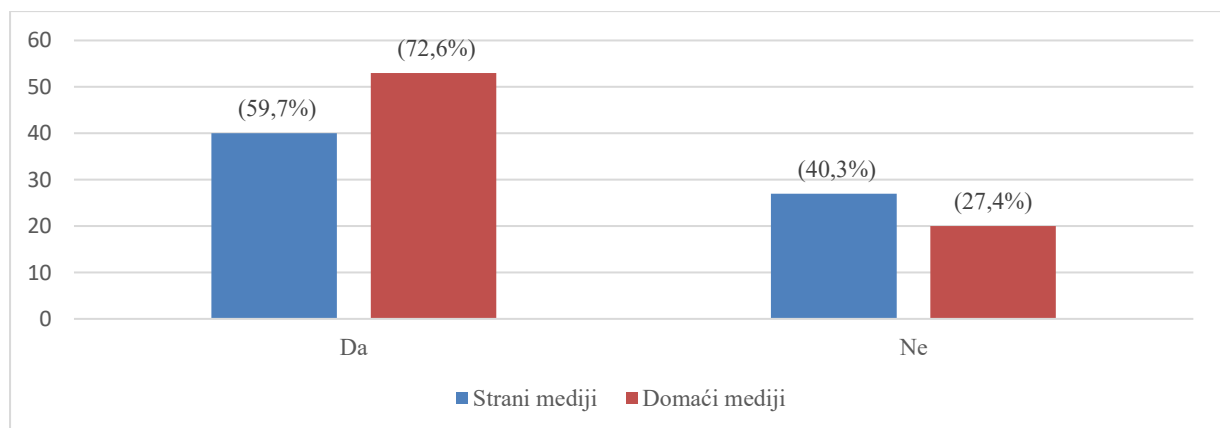
7.6. Senzacionalistički naslovi

Senzacionalizam je jedan od glavnih pokazatelja neprofesionalnosti novinarstva te predstavlja veliki problem za vjerodostojnost i etičnost u novinarstvu i medijima. Novinari se u ovom obliku izvještavanja često koriste atraktivnim i senzacionalističkim informacijama koje se odnose na privatni život javnih i poznatih osoba. Sadržaj takvih vijesti uglavnom su tračevi, glasine, afere i skandali koji se oslanjaju na neprovjerene informacije i neimenovane izvore (Medijska pismenost, 2017).

Treća hipoteza (H2) ovog istraživanja glasi: *Hrvatski portali imaju više senzacionalističkih naslova nego li strani portali kada izvještavaju o Andrewu Tateu.*

Od ukupnog broja analiziranih članaka njih 93 (66,4%) jest senzacionalističkog naslova, dok 47 članaka (33,6%) nema senzacionalistički naslov. Za potvrdu hipoteze bilo je potrebno podijeliti tih 93 članaka na domaće i strane. Podjelom ispada kako 53 članka senzacionalnog naslova pripada domaćim portalima, a 40 članaka senzacionalnog naslova pripada stranim portalima.

Graf 7: Senzacionalizam u naslovu

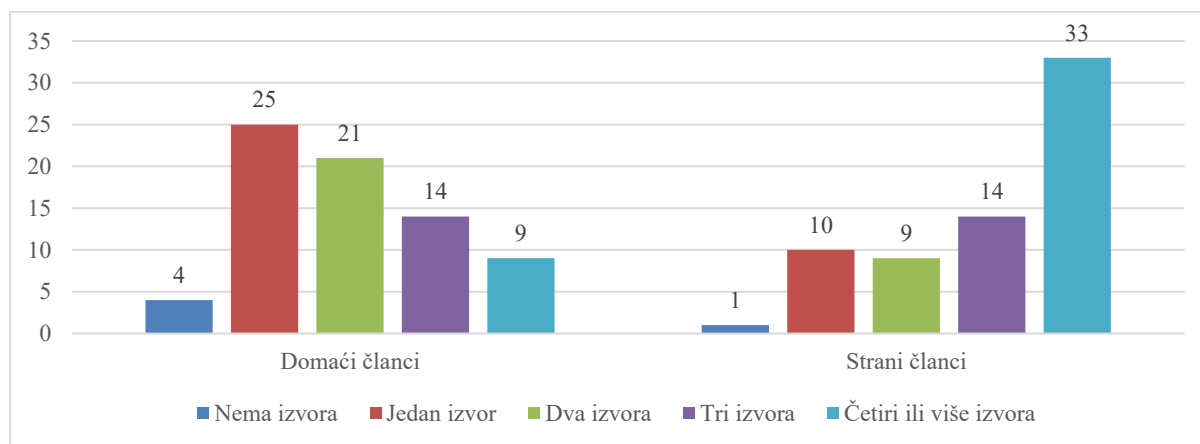
Izvor: autorica

Ovim podatkom potvrđuje se hipoteza. Hrvatski portali uistinu imaju više senzacionalističkih naslova nego li strani kada se izvještava o Andrewu Tateu.

7.7. Izvor informacija

Četvrta hipoteza (H4) glasi: *Strani portali imaju više izvora informacija nego hrvatski portali kada izvještavaju o Andrewu Tateu.*

Graf 8: Broj izvora u članku

Izvor: autorica

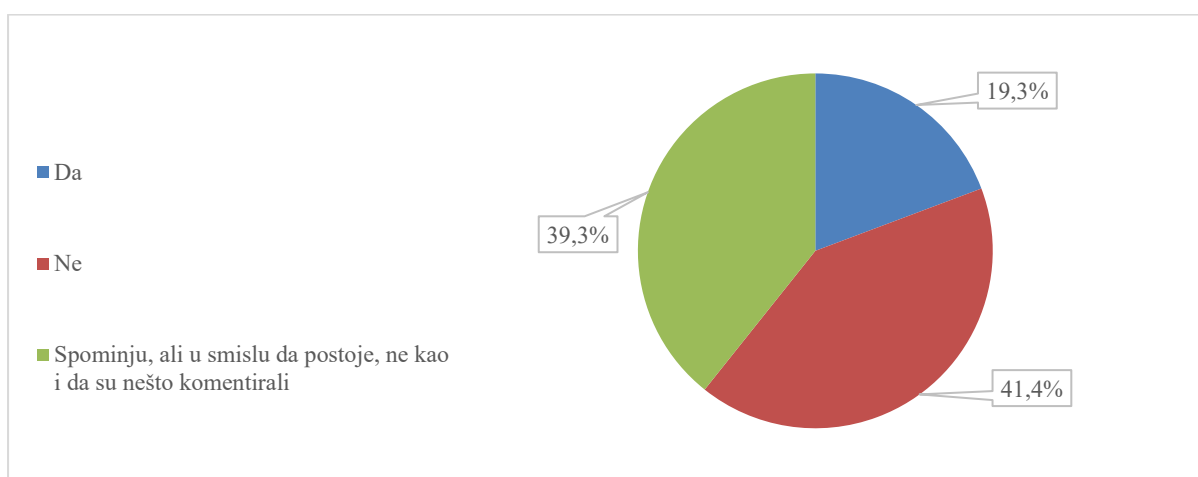
Kod članaka stranih portala samo za jedan članak nije postajao izvor informacija (1,4%), dok je za članke domaćih portala taj broj bio četiri (6%). Domaćih članaka s jednim izvorom je 25 (36,23%), a stranih 10 (15,15%). Domaćih članaka s dva izvora je 21 (30,43%), a stranih 9 (13,64%). Domaćih članaka s tri izvora je 14 (20,29%) te je stranih isto 14 (21,21%). Domaćih članaka s četiri ili više izvora je 9, a stranih 33.

Prema ovoj analizi hipotezu možemo potvrditi, jer je manji broj stranih članaka bez izvora (samo jedan) te je puno više stranih članaka s četiri ili više izvora (njih 33) nego li domaćih. Što znači da 50 posto članaka stranih portala ima četiri ili više izvora, a kod domaćih članaka to je samo 6 posto.

7.8. Odjek u javnosti

Odjek u javnosti promatra se kroz prizmu dva pitanja iz matrice (Prilog), a to su: spominju li se obožavatelji u samom članku (u obzir su se uzimali direktni komentari obožavatelja, ali i samo spominjanje da postoje) te koliko komentara ima pojedini članak na samom portalu, ne na društvenim mrežama portala.

Graf 9: Odjek u javnosti

Izvor: autorica

Na temelju 140 analiziranih članaka može se vidjeti kako u 58 članaka (41,4%) Tateovi obožavatelji nisu spomenuti, ali u 55 članaka (39,3%) oni su spomenuti u kontekstu postojanja. U nešto manjem broju, u 27 članaka (19,3%), obožavatelji direktno nešto komentiraju o Andrewu Tateu ili situaciji u kojoj se našao. Na primjer, u članku *The Independenta* školski dječaci su komentirali kako i dalje u potpunosti podržavaju Andrewa Tatea te kako je on *Top G* (Adams, 2023).

Peta hipoteza (H5) glasi: *Većina članaka ima velik odjek u javnosti vidljiv kroz značajan broj komentara.*

Strani portali objavili su 67 članaka od kojih je njih 17 (25,37%) imalo komentare. Najviše komentara kod stranog članka (njih 356) imao je članak Maye Oppenheim objavljen 16. veljače 2023. u *The Independentu* naslova „*Figures that lay bare the shocking scale toxic influencer Andrew Tate's reach among young men.*“ Sveukupno, tih 17 od 67 članaka sakupilo je 1284 komentara. Domaći portali objavili su 73 članaka, od kojih je njih 56 (76,71%) imalo komentare. Najviše komentara (njih 196) imao je nepotpisan članak objavljen 30. prosinca 2022. na *Index.hr*-u s naslovom „*Andrew Tate priveden u Rumunjskoj, osumnjičen za trgovanje ljudima i silovanje.*“ Sveukupno, tih 56 od 73 članaka sakupilo je 1089 komentara.

Prema ovoj analizi hipoteza je potvrđena jer više od polovice članaka (52,14%) ima velik odjek u javnosti vidljiv kroz značajan broj komentara.

7.9. Autor članka

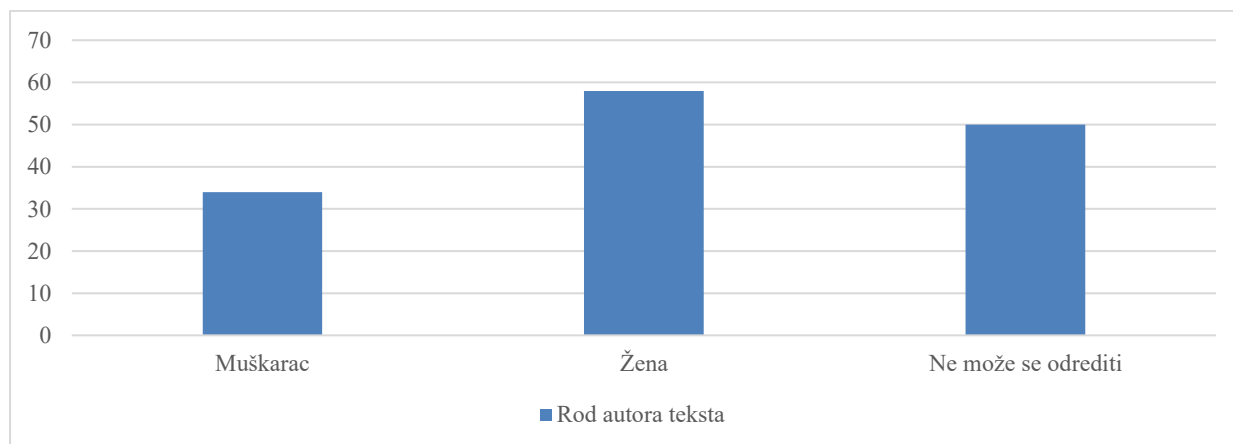
Ispitalo se i na koji način su potpisani tekstovi o Andrewu Tateu. Pretpostavlja se da je bolje za vjerodostojnosti portala da autori stoje iza članka imenom i prezimenom. Od 140 analiziranih članaka najviše je novinara koji su potpisani imenom i prezimenom, čak njih 89 (63,6%). Potpis redakcije, odnosno same publikacije ili varijacije iste publikacije je na 17 članaka, što iznosi 12,1%, inicijalima je potpisano 6 novinara (4,3%), a samo dva članka su preuzeta iz drugih izvora (1,4%). Jedan Reutersov članak objavljen je u *The Independentu* te jedan HINA-in članak objavljen je u *24 sata*. Čak 26 članaka (18,6) nije potpisano.

Šesta hipoteza (H6) glasi: *Članke o Andrewu Tateu pretežno su napisale autorice.*

Prema analiziranim člancima može se vidjeti da su 58 članaka (41,4%) napisale ženske autorice, ali za 50 članaka (35,7%) nije moguće odrediti tko je napisao članak (negdje se radi o nepotpisanom članku, nekad o inicijalima novinara, nekad o potpisu redakcije, a nekada su članci preuzeti iz drugih izvora). Muškarci su napisali 34 članka (24,3%) o Andrewu Tateu.

Hipoteza se prema tome potvrđuje jer su najviše članaka napisale autorice.

Graf 10: Rod autora teksta

Izvor: *autorica*

7.10. Društvene mreže

Kategorija društvenih mreža smatra se važnom zato što je Andrew Tate svoj uspjeh dobio upravo preko tih platformi. Od 140 analiziranih članaka njih 134 (95,7%) spominje društvene mreže, a samo 6 članaka (4,3%) ne spominje društvene mreže. U kategoriju „Da, spominju se društvene mreže“ svrstani su svi članci u kojima su usputno spomenute društvene mreže, ali i oni članci koji govore o doseg na društvenim mrežama, komentarima, izjavama i slično.

Članci u kojima se društvene mreže ne spominju tiču se Tateovog uhićenja kada je fokus više bio na optužbama za seksualno zlostavljanje, silovanje i trgovanje ljudima, sudskim tumačenjima, policijskim zapisima, boravku u zatvoru, mogućim kaznama te svjedocima.

7.11. Oprema članka

Novinski članak obuhvaća najčešće nekoliko različitih dijelova – naslov, nadnaslov, podnaslov, uvod, autora, tijelo teksta, međunaslov, ime novina ili časopisa, mjesec i godina izdanja, fotografija ili videozapis te opis slike ili potpis pod sliku. U svrhu diplomskog rada htjelo se vidjeti jesu li u člancima o Andrewu Tateu sadržane fotografije ili videozapisi.

Slika 1: Primjer korištenja fotografije na portalu The Guardian

📺 Videos of Andrew Tate have been watched 11.6bn times on TikTok. Photograph: @professionalmorpheus/TikTok

Izvor: *The Guardian*, 2022 (mrežno); dostupno na: <https://www.theguardian.com/technology/2022/nov/06/tiktok-still-hosting-toxic-posts-of-banned-influencer-andrew-tate> Pristupljeno 14. travnja 2023.

Slika 2: Primjer korištenja videozapisa na portalu Index.hr

VIDEO Andrew Tate priveden u Rumunjskoj, osumnjičen za trgovanje ljudima i silovanje

Izvor: *Index.hr* 2022 (mrežno); dostupno na: <https://www.theguardian.com/technology/2022/nov/06/tiktok-still-hosting-toxic-posts-of-banned-influencer-andrew-tate> Pristupljeno 14. travnja 2023.

Za ovaj dio analize važno je istaknuti da svih 140 članaka (100%) o Andrewu Tateu sadrže neki oblik fotografije i videozapisa. Najčešće se koristi fotografija ili isječak videozapisa Andrewa Tatea preuzeta s njegovih profila na društvenim mrežama (*Instagram* ili *Twitter*) ili s društvenih mreža njegovih obožavatelja koji su njegov sadržaj ponovno objavili (*TikTok*). U rijetkim slučajevima koriste se videozapisi ili fotografije koje su slikali novinari ispred sudnice ili zatvora za vrijeme uhićenja Andrewa Tatea i čekanja presude.

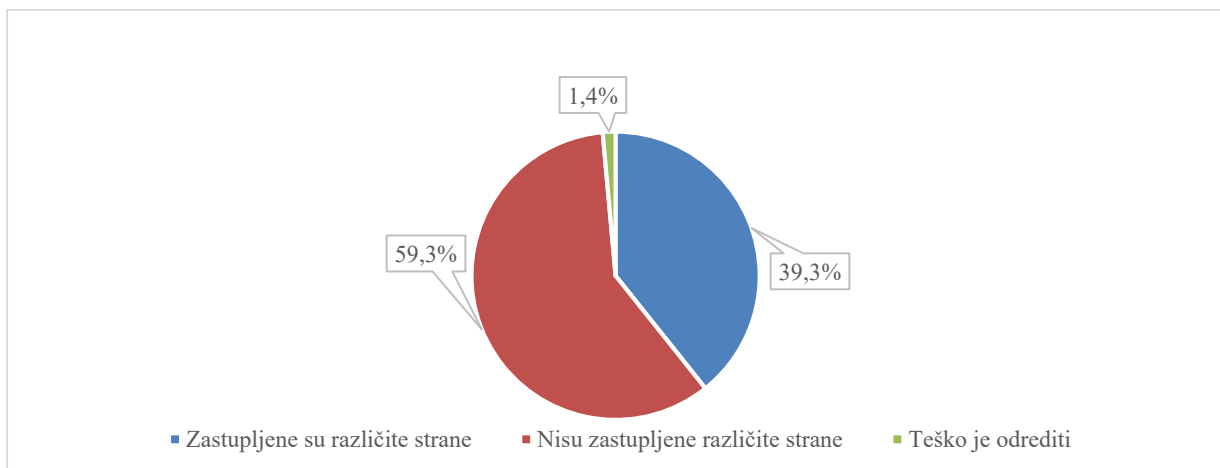
7.12. Različite strane

Posljednja, sedma hipoteza (H7) u ovom istraživanju glasi: *U većini članaka su zastupljene različite strane.*

„Objektivno novinarstvo trebalo bi po svom tonu biti hladnokrvno prije nego emotivno. Objektivnom je novinarstvu teško pošteno predstaviti sve važnije strane u političkoj raspravi. U skladu s pravilima objektivnosti, novinarski se posao sastoji od izvještavanja o onome što zovemo vijest, bez komentiranja, izvrtnja ili oblikovanja formulacija na bilo koji način“ (Schudson, 2001: 150, prema Carpentier i Trioen, 2008: 7). Prema analiziranim člancima njih 83 (59,3%) nema zastupljene različite strane u članku, a 55 članaka (39,3%) ima zastupljene različite strane u članku. Dva članka (1,4%) svrstana su u kategoriju teško određivo.

Prema ovim nalazima navedena hipoteza je opovrgnuta jer više od polovice članaka nema zastupljene dvije strane.

Graf 11: Zastupljenost različitih strana

Izvor: autorica

8. ZAKLJUČAK

U ovom se radu koristila analiza sadržaja kako bi se istražilo na koji način su domaći i strani *news* portali izvještavali o influenceru Andrewu Tateu. Provođenjem kvantitativnog istraživanja na neprobabilističkom namjernom uzorku određene hipoteze su potvrđene, a određene opovrgnute.

Prva hipoteza glasila je: *Portali većim dijelom koriste negativne epitete u naslovu kada pišu o Andrewu Tateu.* U ovom radu hipoteza je potvrđena zato što je analizom ustanovljeno da portali u 65,8% koriste negativne epitete kada govore o Andrewu Tateu. Zanimljiva je i činjenica da svi korišteni pozitivni epiteti nisu upućeni Andrewu Tateu nego se radi o člancima gdje se spominju drugi akteri (poput aktivistice Grete Thunberg) ili materijalna imovina (poput luksuznih automobila i raskošne kuće). Druga hipoteza koja je glasila: *Autori članaka pretežno koriste negativan ton o Andrewu Tateu* je opovrgnuta. Ovdje je zanimljivo istaknuti kako 72% članaka uistinu jest pisano u neutralnom tonu, ali svi preostali članci su pisani u negativnom tonu (27%), osim jednog. Hipoteza je opovrgnuta, međutim treba naglasiti prevagu negativnog nad pozitivnim tonom. Potrebno je napomenuti kako jedini pozitivan ton članka nije u fokusu imao Andrewa Tatea, stoga se vraćamo na interpretaciju prve hipoteze – u analiziranim člancima se nisu koristili pozitivni epiteti niti pozitivan ton kada je fokus bio Andrew Tate. Treća hipoteza je također potvrđena, a glasila je: *Hrvatski portali imaju više senzacionalističkih naslova nego strani portali kada izvještavaju o Andrewu Tateu.* Online news portali su danas jedni od najpopularnijih kanala za informiranje no na njima se učestalo bilježe elementi senzacionalizma. Kod domaćih portala postoji 53 senzacionalistička naslova, a kod stranih 40. Četvrta hipoteza koja je glasila: *Strani portali imaju više izvora informacija nego hrvatski portali kada izvještavaju o Andrewu Tateu* je potvrđena. Za ovu interpretaciju u obzir se uzeo broj članaka četiri ili više izvora te broj članaka koji nisu imali nijedan izvor. Domaći portali su imali samo devet članaka sa četiri ili više izvora, dok su strani portali imali trideset i tri članka. Uz to, samo za jedan članak kod stranih portala nije postojao izvor informacija, dok kod domaćih portala četiri članka nisu imala nijedan izvor. Peta hipoteza glasi: *Većina članaka ima velik odjek u javnosti vidljiv kroz značajan broj komentara.*, a potvrđena je jer se kod više od polovice članaka mogu naći brojni komentari. Šesta hipoteza koja glasi: *Članke o Andrewu Tateu pretežno su napisale ženske autorice* je također potvrđena. Ovdje se treba dodati mala napomena – ženske autorice napisale su 58 članaka (41%) o Andrewu Tateu, ali 50 članaka (35,7%) napisali su autori čiji se rod ne može odrediti (autor je potpisan inicijalima, autor je

sama publikacija, članak je preuzet iz drugih izvora ili članak nije potpisan). Prema Hrvatskoj enciklopediji (2021) relativna većina označuje situaciju u kojoj jedna skupina ima najmanje glas više od druge skupine ili skupina kada se promatra pojedinačna težina glasa. Sukladno tome, članci o Andrewu Tateu pretežno su napisale autorice kada se promatra kroz prizmu relativne većine. Sedma hipoteza je opovrgnuta, a glasi: *U većini članaka su zastupljene različite strane*. U 39% članaka zastupljene su različite strane, ali u 59% različitih strana nema.

U okruženju informacijskog poremećaja, mediji su istovremeno dio problema i žrtva takvog okruženja. Mediji su bili središnje institucije u procesu javnog informiranja, iz čega je proizlazio njihov privilegirani status četvrtog stupa vlasti, njihova društvena uloga i odgovornost. Razvoj informacijske i komunikacijske tehnologije, a posebice društvenih medija, promijenio je informacijsko okruženje (Nenadić i Grbeša Zenzerović, 2022: 14). Profesionalno novinarstvo promatra se kao sustavniji proces koji se temelji na akumuliranom i primijenjenom praktičnom znanju. Njegova vrijednost proizlazi iz njegovih ciljeva, prakse i etike (Davis, 2010, cit. prema Nenadić i Grbeša Zenzerović, 2022: 14). U skladu s tim, predanost javnom interesu, nadzorna funkcija, objektivne metode i provjera obično se koriste kako bi se poduprla vrijednost novinarstva i opravdao autoritet te profesije u društvu (Nenadić i Grbeša Zenzerović, 2022: 14). Kroz ovaj rad vidjelo se kako, unatoč brojnim obožavateljima i podupirateljima Andrewa Tatea, mediji igraju ulogu važnog aktera u suzbijanju toksične muškosti koju kontroverzni influencer promiče, a što se vidi kroz analizu načina izvještavanja. Čak i pojedinac koji ne pridodaje nikakav značaj medijima je pod njihovim utjecajem jer jedini izvor informacija koji taj pojedinac dobiva, izuzev vlastitih malih, direktnih doživljaja, jest kroz ljude koji obraćaju pozornost na medije. Možemo argumentirati kako mediji ne stvaraju javno mišljenje, ali ne možemo poricati da utječu na to kako će pojedinac shvatiti i odgovoriti na nekoga ili nešto kroz medijski način izvještavanja o tome (Zucker, 1978: 239).

Stoga je temeljni zaključak ovog diplomskog rada kako je aktivna i dalje važna uloga tradicionalnih medija. Neselektivni sadržaj na društvenim mrežama može služiti kao alat za manipulaciju, a to potvrđuje snažna popularizacija mizoginičnog sadržaja Andrewa Tatea. Internet je postao divlji zapad gdje ne postoje nikakva pravila, a kad nema pravila nema ni pravde. Tradicionalni mediji svojom selekcijom sadržaja pomažu u oblikovanju društva i promicanju progresivnih vrijednosti s novinarima kao profesionalnim komunikatorima. Sadržaj na društvenim mrežama izgubio je razliku između jasnih činjenica koje pripadaju svima te mišljenja koje pripada samo pojedincu. U moru tog neselektiranog sadržaja kojeg

svatko može proizvesti na društvenim mrežama, uloga tradicionalnih medija gdje postoji samoregulacija i profesionalna načela poput nepristranosti, adekvatne uredničke politike i etike novinarstva postat će sve važnija u budućnosti.

LITERATURA

KNJIGE

Ashley, Maurice, Seirawan, Yasser i Shabazz, Daa'im (2017) *Triple Exclam!!! The Life and Games of Emory Tate, Chess Warrior (Drum Majors)*. Tallahassee: The Chess Drum. → (Ashley i dr., 2017)

Atwood, Margaret (1993) *The Robber Bride*. New York: Anchor Books, A Division of Random House, INC. → (Atwood, 1993)

Bates, Laura (2014) *Everyday Sexism*. New York: Thomas Dunne Books, St. Martin's Griffin. → (Bates, 2014)

Bates, Laura (2020) *Men Who Hate Women: From Incels to Pickup Artists: The Truth about Extreme Misogyny and How it Affects Us All*. Illions: Sourcebooks. → (Bates, 2020)

Connell, Raewyn (1987) *Gender and Power: Society, the Person, and Sexualč Politics*. Kalifornija: Stanford University Press. → (Connell, 1987)

Dušanić, Srđan (2012) *Muškarci i rodni odnosi u Bosni i Hercegovini*. Banja Luka: NVO Centar za razvoj mladih i zajednice Perpetuum mobile. → (Dušanić, 2012)

Dworkin, Sharli i Wachs, Linda Faye (2009) *Body Panic: Gender, Health, and the Selling of Fitness*. New York: University Press, ProQuest Ebook Central. → (Dworkin i Wachs, 2009)

East, Britt (2020) *A Gay Man's Guide to Life: Get Real, Stand Tall, and Take Your Place*. Arkansas: Houndstooth Press. → (East, 2020)

Franklin, M.I. (2013) *Understanding Research: Coping With Quantitative and Qualitative Divide*. London i New York: Routledge. → (Franklin, 2013)

Granato, Len (2002) *Newspaper Feature Writing*. Novi Južni Wales: University of New South Wales Press. → (Granato, 2002)

Nenadić, Iva i Zenzerović Grbeša, Marijana (2022) *Studija: Jačanje otpornosti društva na dezinformacije: Analiza stanja i smjernice za djelovanje*. Zagreb: Agencija za elektroničke medije. → (Nenadić i Zenzerović Grbeša, 2022)

Pipher, Mary i Gillam Pipher, Sara (1994) *Reviving Ophelia: Saving the Selves of Adolescent Girls*. New York: Riverhead Books. → (Pipher i Gilliam Pipher, 1994)

Sarnavka, Sanja (2010) *Put do vlastitog pogleda: kako čitati, slušati, razumjeti medijske tekstove i medijsku kulturu*. Zagreb: BaBe. → (Sarnavka, 2010)

Vučić, Nikola (2021) *Kritika toksične muškosti: pregled suvremenih istraživanja*. Sarajevo: Friedrich-Ebert-Stiftung. → (Vučić, 2021)

Ward, Colleen (1995) *Attitudes Toward Rape: Feminist and Social Psychological Perspectives*. London: Sage. → (Ward, 1995)

ZBORNICI

poglavlje s 1 autorom/icom s 2 urednika/icom:

Makhanya, Monument (2023) Causes and Consequences of Toxic Masculinity: Can HeForShe Be a Solution for Gender-Based Violence? U: Bhatti, Feyza i Taheri, Elham (ur) *Gender Inequality – Issues, Challenges and New Perspectives*. London: IntechOpen Limited. → (Makhanya, 2023)

poglavlje s 2 ili više autora/ica u zborniku s 2 urednika/icom:

Aoláin, Fionnuala Ní, Cahn, Naomi, Haynes, Dina (2013) Gender, masculinities and transition in conflicted societies. U: Fineman, Albertson Martha i Thomson, Michael (ur) *Exploring Masculinities, Feminist Legal Theory Reflections* (str. 127-143). London i New York: Routledge. → (Aoláin i sur., 2013)

Grant, John i MacDonald, Fiona (2020) The 'Alt-right', Toxic Masculinity and Violence. U: MacDonald, Fiona i Dobrowolsky, Alexandra (ur) *Turbulent times, and transformational possibilities* (str. 368-388). Toronto: University of Toronto. → (Grant i MacDonald, 2020)

ČLANCI

Članak u časopisu:

Abedinifard, Mostafa (2016) Ridicule, gender, hegemony, and the disciplinary function of mainstream gender humour. *Social Semiotics* 26(3): 234-249. → (Abedinifard, 2016)

Alhabib, Samia, Nur, Ula i Jones, Roger (2010) Domestic violence against women: Systematic review of prevalence studies. *Journal of family violence* 25: 369-382. → (Alhabib i dr., 2010)

Bozkurt, Veysel, Tartanoglu, Safak i Dawes, Glenn (2015) Masculinity and Violence: Sex Roles and Violence Endorsement among University Students. *Procedia-Social and Behavioral Sciences* 205: 254-260. → (Bozkurt i dr., 2015)

Carpentier, Nico i Trioen, Marit (2008) Ka psihoanalitičkom razumijevanju novinarskog identiteta i želje za objektivnošću. *CM: Časopis za upravljanje komuniciranjem* 3(8): 5-27. → (Carpentier i Trioen, 2008)

de Boise, Sam (2019) Editorial: is masculinity toxic? *NORMA: International Journal for Masculinity Studies* 14(3): 147-151. → (de Boise, 2019)

Deegan, Jo Mary (2014) Goffman on Gender, Sexism, and Feminism: A Summary of Notes on a Conversation with Erving Goffman and My Reflections Then and Now. *Symbolic Interaction* 37: 71-86. → (Deegan, 2014)

Donaldson, Mike (1993) What is Hegemonic Masculinity? *Masculinities* 22(5): 643-657. → (Donaldson, 1993)

Dragišić Labaš, Slađana (2019) Partnersko nasilje, tradicionalni stavovi i upotreba alkohola u Srbiji. *Crimen* 10(2): 109-121. → (Dragišić Labaš, 2019)

Feder, June, Levant, Ronald i Dean, James (2010) Boys and violence: A gender-informed analysis. *Psychology of Violence* 1(S): 3-12. → (Feder i dr., 2010)

Flynn, Jessica, Hollenstein, Tom i Mackey, Allison (2010) The effect of suppressing and not accepting emotions on depressive symptoms: Is suppression different for men and women? *Personality and Individual Differences* 49(6): 582-586. → (Flynn i dr., 2010)

Franzén, Anna, Jonsson, Rickard i Sjöblom, Björn (2020) Fear, anger, and desire: Affect and the interactional intricacies of rape humor on live podcast. *Language in Society* 50(5): 763-786. → (Franzén i sr., 2020)

Freeman, Richard, Marder, Ben, Gorton, Matthew i Angell, Rob (2022) Would you share that? How the intensity of violent and sexual humor, gender and audience diversity affect sharing intentions for online advertisement. *Information Technology and People*. → (Freeman i dr., 2022)

Galić, Branka (2012) Promjena seksističkog diskursa u Hrvatskoj? *Socijalna ekologija* 21(2): 155-178. → (Galić, 2012)

Hill, Amber, Miller, Elizabeth, Switzer, Galen, Yu, Lan, Heilman, Brian, Levto, Ruti, Vlahovicova, Kristina, Espelage, Dorothy, Barker, Gary i Coulter, Robert (2020) Harmful masculinities among younger men in three countries: Psychometric study of the Man Box Scale. *Preventive Medicine* 139(3): 1-25. → (Hill i dr., 2020)

Jewkes, Rachel, Morrell, Robert, Hearn, Jeff, Lundqvist, Emma, Blackbeard, David, Lindegger, Graham, Quayle, Michel, Sikweyiya, Yandisa i Gottzén, Lucas (2015) Hegemonic masculinity: combining theory and practice in gender interventions. *Culture, Health and Sexuality* 17(2): 112-127. → (Jewkes i sur., 2015)

Karner, Tracy Xavia (1996) Fathers, Sons, and Vietnam: Masculinity and Betrayal in the Life Narratives of Vietnam Veterans with Post Traumatic Stress Disorder. *Cambridge University Press: Journal of American Studies* 31(1): 63-94. → (Karner, 1996)

Krantz, Gunilla, Moreno-Garcia, Claudia (2005) Violence against women. *Journal of Epidemiology and Community Health*. 59: 818-821.

Krienert, Jessie (2003) Masculinity and Crime: A Quantitative Exploration of Messerschmidt's Hypothesis. *Electronic Journal of Sociology* 7(2). → (Krienert, 2003)

Kupers, Terry (2005) Special Section on Men In (and Out of) Therapy: New Directions and Remaining Challenges. *Journal of Clinical Psychology* 61(6): 713-724. → (Kupers, 2005)

Levant, Ronald i Wilmer, David (2011) Masculinity constructs as protective buffers and risk factors for men's health. *American Journal of men's Health* 8: 110-120. → (Levant, 2011)

Levant, Ronald, Richmond, Katherine, Majors, Richard, Inlan, Jaime, Rossello, Jeannette, Heesacker, Martin i Rowan, George (2003) A Multicultural Investigation of Masculinity Ideology and Alexithymia. *Psychology of Men and Masculinity* 4(2): 91-99. → (Levant i dr., 2003)

Lubina, Tihana i Klmpak Brkić, Ivana (2014) Rodni stereotipi: Objektivizacija ženskog lika u medijima. *Pravni Vjesnik* 30(2): 213-233. → (Lubina i Klmpak, 2014)

Martinić, Tena (1985) Laswellova paradigma masovnog komuniciranja. *Politička misao* 22(1-2): 130-137. → (Martinić, 1985)

Mayers-Levy, Joan i Loken, Barbara (2015) Revisiting gender differences: What we know and what lies ahead. *Journal of Consumer Psychology* 25(1): 129-149. → (Mayers-Levy i Loken, 2015)

Mellon, Robert (2013) On the motivation of quid pro quo sexual harassment in men: relation to masculine gender role stress. *Journal of Applied Social Psychology* 43: 2287-2296.

Mernissi, Fatima (1982) Virginity and Patriarchy. *Women Studies Int. Forum* 5(2): 183-191. → (Mernissi, 1982)

Pellegrini, Anthony i Bartini, Maria (2001) Dominance in early adolescent boys: Affiliative and aggressive dimensions and possible functions. *Merrill-Palmer Quarterly* 47(1): 142-163. → (Pellegrini i Bartini, 2001).

Perišin, Tena (2008) Televizijske vijesti. *MediAnali: međunarodni znanstveni časopis za pitanja medija, novinarstva, masovnog komuniciranja i odnosa s javnostima* 2(3): 99-126. → (Perišin, 2008)

Posdas, Jeremy (2017) Teaching the Cause of Rape Culture: Toxic Masculinity. *Journal of Feminist Studies in Religion* 33(1) 177-179. → (Posdas, 2017)

Primorac, Igor (1999) Radical Feminism on Rape. *Društvena istraživanja: časopis za opća društvena pitanja* 8(4): 497-511. → (Primorac, 1999)

Sculos, Bryant (2017) Who's afraid of „toxic masculinity“. *Class, Race, and Corporate Power* 5(3): 1-5. → (Sculos, 2017)

Tiedens, Larissa (2001) Anger and advancement versus sadness and subjugation: The effect of negative emotion expressions on social status conferral. *Journal of Personality and Social Psychology* 80(1): 86-94. → (Tiedens, 2001)

Tiedens, Larissa, Ellsworth, Pheobe i Mesquita, Batja (2000) Sentimental Stereotypes: Emotional Expectations for High-and-Low-Status Group Members. *Personality and Social Psychology Bulletin* 26: 500-574. → (Tiedens i dr., 2000)

Wall, David i Kristjanson, Linda (2005) Men, culture and hegemonic masculinity: understanding the experience of prostate cancer. *Nursing Inquiry* 12(2): 87-97. → (Wall i Kristjanson, 2005)

Ward, Colleen (1988) The attitudes toward rape victims scale. *Psychology of Women Quarterly* 12: 127-146. → (Ward, 1988)

Ward, Monique (2003) Understanding the role of entertainment media in the sexual socialization of American youth: A review of empirical research. *Developmental Review* 23: 347-388. → (Ward, 2003)

Warren, Caleb i McGraw, Peter (2016) When Does Humorous Marketing Hurt Brands? *Journal of Marketing Behavior* 2(1): 39-67. → (Warren i McGraw, 2016)

Wood, Julia (1994) Gendered Media: The Influence of Media on Views of Gender. *Wadsworth Publishing* 1(7): 31-39. → (Wood, 1994)

Yoon, Jin Hye (2016) Comedic violence in advertising: The role of normative beliefs and intensity of violence. *International Journal of Advertising* 35(3): 519-539. → (Yoon, 2016)

Zucker Gene, Harold (1978) The Variable Nature of News Media Influence. *Annals of the International Communication Association* 2(1): 225-240. → (Zucker, 1978)

Žilić, Marija i Janković, Josip (2016) Nasilje. *Socijalne teme: Časopis za pitanja socijalnog rada i srodnih znanosti* 1(3): 67-87. → (Žilić i Janković, 2016)

Članak iz novina:

ISKA (2008) Muaythai & Kickboxing Rankings. *Fighters Magazine* 34(4): 80. 10 studenoga. → (ISKA, 2008)

Članak iz online novina:

Adams, Matt (2023) I'm a teacher – this is what my 15-year-olds are saying about Andrew Tate. <https://www.independent.co.uk/voices/andrew-tate-kids-school-court-case-b2259988.html> Pristupljeno 30. ožujka 2023. → (Adams, 2023)

Bushard, Brian (2022) Ex-Kickboxer/Influencer Andrew Tate Banned By Instagram And Facebook As TikTok Investigating Sexist Content. <https://www.forbes.com/sites/brianbushard/2022/08/19/now-tiktok-investigating-ex-kickboxerinfluencer-andrew-tate-after-instagram-and-facebook-banned-him/?sh=3121441323c8> Pristupljeno 3. ožujka 2023. → (Bushard, 2022)

Das, Shanti (2022) Inside the violent, misogynistic world of TikTok's new star, Andrew Tate. <https://www.theguardian.com/technology/2022/aug/06/andrew-tate-violent-misogynistic-world-of-tiktok-new-star> Pristupljeno 14. listopada 2022. → (Das, 2022)

Dodgson, Lindsay (2023) Andrew Tate was arrested on suspicion of rape in the UK in 2015, but authorities dropped the case. <https://www.insider.com/andrew-tate-was-arrested-on-suspicion-of-rape-uk-2015-2023-1> Pristupljeno 27. veljače 2023. → (Dodgson, 2023)

Donagh, Corby (2022) Jake Paul vs. Andrew Tate: tale of the tape after kickboxer's fight call-out. <https://www.mirror.co.uk/sport/boxing/jake-paul-vs-andrew-tate-27599886> Pristupljeno 27. veljače 2023. → (Donagh, 2022)

Douglas, Carly (2022) Teachers and girls call out Andrew Tate influence as rape threat revealed. <https://www.nzherald.co.nz/world/teachers-and-girls-call-out-andrew-tate-influence-as-rape-threat-revealed/QKJUCTSLOB4HIA4HLWJM6CB2MU/> Pristupljeno 3. ožujka 2023. → (Douglas, 2022)

Forrester, Katy i Moon, Rachael (2016) Big Brother's Andrew Tate brands women who aren't virgins „used goods“ in shocking interview. <https://www.mirror.co.uk/3am/celebrity-news/big-brothers-andrew-tate-brands-8212325> Pristupljeno 4. ožujka 2023.

Haroun, Azmi i Dodgson, Lindsay (2023) WhatsApp message from Andrew Tate to a third accuser said „I love raping you“. <https://www.insider.com/andrew-tate-texted-rape-accuser-i-love-rape-you-vice-2023-1> Pristupljeno 11. ožujka 2023. → (Haroun i Dodgson, 2023)

Holpuch, Amanda (2022) Why Social Media Sites Are Removing Andrew Tate's Accounts. <https://www.nytimes.com/2022/08/24/technology/andrew-tate-banned-tiktok-instagram.html> Pristupljeno 3. ožujka 2023. → (Holpuch, 2022)

Javed, Saman (2022) Andrew Tate shares „final message“ after being banned from social media. <https://www.independent.co.uk/life-style/andrew-tate-final-message-banned-b2151544.html> Pristupljeno 3. ožujka 2023. → (Javed, 2022)

Kelly, Emma (2017) Big Brother's Andrew Tate says women should „bare responsibility“ for being raped in vile tweets. <https://metro.co.uk/2017/10/19/big-brothers-andrew-tate-says-women-should-bear-responsibility-for-being-raped-in-vile-tweets-7011756/> Pristupljeno 3. ožujka 2023. → (Kelly, 2017)

Lee, Ben (2016) Big Brother's Andrew Tate revealed to have made homophobic and racist comments on Twitter. <https://www.digitalspy.com/tv/reality-tv/a797166/big-brothers-andrew-tate-revealed-to-have-made-homophobic-and-racist-comments-on-twitter/>

Pristupljeno 27. veljače 2023. → (Lee, 2016)

Luton on Sunday (2013) Kickboxing: Tate becomes a two time world champion. <https://web.archive.org/web/20141206060947/http://www.luton-dunstable.co.uk/Kickboxing-Tate-time-world-champion/story-21708233-detail/story.html>

Pristupljeno 27. veljače 2023. → (Luton on Sunday, 2013)

Luton Today (2009) Tate on the rise. <https://web.archive.org/web/20170812212438/http://www.lutontoday.co.uk/sport/tate-on-the-rise-1-1033788>

Pristupljeno 27. veljače 2023. → (Luton Today, 2009)

Martinović Bratonja, Ljerka (2022) Femicid u Hrvatskoj: Nasilnici se izvlače s novčanim kaznama, dok ne ubiju. Žene se boje za život. <https://www.novolist.hr/novosti/hrvatska/femicid-u-hrvatskoj-nasilnici-se-izvlace-s-novcanim-kaznama-dok-ne-ubiju-zene-se-boje-za-zivot/>

Pristupljeno 21. travnja 2023. → (Martinović Bratonja, 2022)

Milivojević, Snježana (2004) Žene i mediji: strategije isključivanja. *Genero: časopis za feminističku teoriju studije kulture: posebno on line izdanje*.

<https://www.zenskestudie.edu.rs/izdavastvo/casopis-genero/6-genero-posebno-izdanje>

Pristupljeno 3. ožujka 2023. → (Milojević, 2004)

Morris, Seren, Waters, Lowenna i Bulbul, Nuray (2022) Who is Andrew Tate? Influencer appears in court in Romania. <https://www.standard.co.uk/showbiz/who-is-andrew-tate-how-did-he-get-famous-kickboxer-big-brother-tiktok-videos-facebook-instagram-ban-b1017782.html>

Pristupljeno 3. ožujka 2023. → (Morris i dr., 2022)

Saunders, Emmeline (2017) Big Brother's Andrew Tate sparks fury by claiming depression isn't real: „People will do anything to avoid responsibility“. <https://www.mirror.co.uk/3am/celebrity-news/big-brothers-andrew-tate-sparks-11133888>

Pristupljeno 4. ožujka 2023. → (Saunders, 2017)

Smith, Adam (2022) Twitter ignored its own rules to verify kickboxer who said women should „bear some responsibility“ for being raped.

<https://www.independent.co.uk/tech/twitter-andrew-tate-raped-verify-kickboxer-b1996239.html> Pristupljeno 27. veljače 2023. → (Smith, 2022)

Sung, Morgan (2022) The Internet can't stop talking about Andrew Tate. <https://www.nbcnews.com/pop-culture/viral/internet-cant-stop-talking-andrew-tate-tiktok-rcna42744> Pristupljeno 3. ožujka 2023. → (Sung, 2022)

Vorkapić, Mirko i Vidrih, Tadej (2018) 24 RUND: Grajš: Pahor bi v tajskem boksu gladko premagal Cerarja. <https://cdn.24ur.com/sport/borilni-sporti/24-rund-grajs-pahor-bi-v-tajskem-boksu-gladko-premagal-cerarja.html> Pristupljeno 27. veljače 2023. → (Vorkapić i Vidrih, 2018)

OSTALI DOKUMENTI PREUZETI S MREŽNIH STRANICA

Individualni autori/ce:

Chickenfry, Bri, Richards, Josh i Portnoy, Dave (2022) What Does Andrew Tate Think About Female Promiscuity? <https://www.youtube.com/watch?v=AfUTBxt04uY> Pristupljeno 3. ožujka 2023. → (Chickenfry i dr., 2022)

Hrvatska enciklopedija, mrežno izdanje (2021) Većina. <https://www.enciklopedija.hr/natuknica.aspx?id=64052> Pristupljeno 31. ožujka 2023. → (Hrvatska enciklopedija, 2021)

Medijska pismenost (2017) Kako prepoznati senzacionalizam u medijima. <https://www.medijskapismenost.hr/kako-prepoznati-senzacionalizam-u-medijima/> Pristupljeno 30. ožujka 2023. → (Medijska pismenost, 2017)

World Health Organization (2022) Violence against women. https://www.who.int/health-topics/violence-against-women#tab=tab_1 Pristupljeno 11. ožujka 2023. → (WHO, 2022)

Ženska mreža Hrvatske (2023) <http://www.zenska-mreza.hr/> Pristupljeno 10. lipnja 2023. → (Ženska mreža Hrvatske, 2023)

PRILOZI

1. ID ČLANKA

2. DATUM OBJAVE (OBJ)

4. ŠTO JE FOKUS ČLANKA? (FOKUS)

- 1) Uhićenje
- 2) Optužbe
- 3) Tateov život
- 4) Tateov sadržaj na društvenim mrežama i njegovi komentari
- 5) Utjecaj na mladež
- 6) Komentari i izjave drugih
- 7) Toksična muškost
- 8) Nešto drugo
- 9) Teško je odrediti

5. AKO JE FOKUS ČLANKA NA ŽIVOTU ANDREWA TATEA, KOJI DIO SE SPOMINJE? (ŽIVOT)

- 1) Prije eksponiranosti na društvenim mrežama
- 2) Trenutna životna situacija
- 3) Razdoblje njegovog najvećeg rasta na društvenim mrežama

6. IMA LI U NASLOVU EPITETA? (EPIT)

- 1) Da
- 2) Ne

7. AKO DA, JESU LI EPITETI POZITIVNI ILI NEGATIVNI? (EPIT_VRSTA)

- 1) Pozitivni
- 2) Negativni
- 3) Teško je odrediti

8. JE LI NASLOV SENZACIONALISTIČKI? (SENZ)

- 1) Da
- 2) Ne
- 3) Teško je odrediti

9. ODGOVARA LI NASLOV TEKSTU? (ODG)

- 1) Da
- 2) Izvučen iz konteksta
- 3) Preuveličan
- 4) Teško je odrediti

10. JE LI NASLOV UPOTPUNJEN CITATIMA? (NAS_CIT)

- 1) Da
- 2) Ne

11. KAKAV JE OPĆI TON ČLANKA? (TON)

- 1) Pozitivan
- 2) Negativan
- 3) Neutralan/teško odrediti

12. KOLIKO IZVORA INFORMACIJA POSTOJI U ČLANKU? (IZV)

- 1) Jedan
- 2) Dva
- 3) Tri

- 4) Četiri ili više
- 5) Ne postoji izvor

13. CITIRAJU LI SE IZJAVE U ČLANKU? (CIT)

- 1) Da
- 2) Ne

14. KAKAV JE ODJEK U JAVNOSTI – SPOMINJU LI SE OBOŽAVATELJI? (OBOŽ)

- 1) Da
- 2) Ne
- 3) Spominju, ali u smislu da postoje, ne kao i da su nešto komentirali

15. TKO JE AUTOR ČLANKA? (AUT)

- 1) Novinar koji je potpisan imenom i prezimenom
- 2) Novinar koji je potpisan kombinacijom inicijala
- 3) Autor je sama publikacija ili varijacija iste publikacije
- 4) Članak je preuzet iz drugih izvora
- 5) Nepotpisan
- 6) Nešto drugo

16. JE LI AUTOR TEKSTA MUŠKARAC ILI ŽENA? (AUT_SPOL)

- 1) Muškarac
- 2) Žena
- 3) Nebinarna osoba
- 4) Ne može se odrediti

17. SPOMINJU LI SE U ČLANKU DRUŠTVENE MREŽE? (DRUŠ)

1) Da

2) Ne

18. KOJA JE FORMA ČLANKA? (FORMA)

1) Vijest

2) Izvještaj

3) Komentar

4) Feature story

5) Nešto drugo

19. JESU LI U ČLANKU SADRŽANE FOTOGRAFIJE ILI VIDEOZAPISI? (FOTO)

1) Da

2) Ne

20. JESU LI ZASTUPLJENE RAZLIČITE STRANE U ČLANKU?

1) Da

2) Ne

3) Teško je odrediti

20. KOMENTARI I LAJKOVI NA ČLANAK

ANALIZIRANI ČLANCI U ISTRAŽIVANJU

24sata (2022) Kontroverzni influencer Tate odao se kutijom pizze?! Rumunji ga uhitili zbog teških optužbi... <https://www.24sata.hr/news/kontroverzni-influencer-tate-odao-se-kutijom-pizze-rumunji-ga-uhitili-zbog-teskih-optuzbi-882532> Pristupljeno 27. travnja 2023.

24sata (2023) Policija u Rumunjskoj nastavila sa zapljenom skupocjenih automobila Andrewa Tatea... <https://www.24sata.hr/news/policija-u-rumunjskoj-nastavila-sa-zapljenom-skupocjenih-automobila-andrewa-tatea-885434> Pristupljeno 27. travnja 2023.

A.VI. (2022) Rugao se Greti pa završio u lisicama, Šveđanka likuje: „Evo što se dogodi kada ne recikliraš kutije od pizze.“ <https://www.jutarnji.hr/vijesti/svijet/rugao-se-greti-pa-završio-u-lisicama-svedanka-likuje-evo-sto-se-dogodi-kada-ne-recikliras-kutije-od-pizze-15291014> Pristupljeno 27. travnja 2023.

A.VI. (2022) Uhićen omraženi influencer koji je ljetovao u Hrvatskoj, a prije tri dana je na Twitteru provocirao Gretu T. <https://www.jutarnji.hr/vijesti/svijet/uhicen-omrazeni-influencer-koji-je-ljetovao-u-hrvatskoj-a-prije-tri-dana-je-na-twitteru-provocirao-gretu-t-15290919> Pristupljeno 27. travnja 2023.

Aletha Adu (2023) MP receives rape and death threats after speaking against Andrew Tate. <https://www.theguardian.com/politics/2023/jan/31/mp-alex-davies-jones-rape-death-threats-speaking-against-andrew-tate> Pristupljeno 27. travnja 2023.

Andrea Alexandru i Stephen McGrath (2023) Andrew Tate appears for day two of forensic device searches. <https://www.independent.co.uk/news/andrew-tate-ap-romania-bucharest-judiciary-b2269559.html> Pristupljeno 27. travnja 2023.

Anna Fazackerley (2023) „Vulnerable boys are drawn in“: schools fear spread of Andrew Tate's misogyny. <https://www.theguardian.com/society/2023/jan/07/andrew-tate-misogyny-schools-vulnerable-boys> Pristupljeno 27. travnja 2023.

Antonija Handabaka (2023) U obranu Tatea stao poznati američki Hrvat koji za sebe kaže da je „visoki, nasilni balkanski manijak“. <https://www.jutarnji.hr/vijesti/svijet/u-obranu-tatea-stao-poznati-americki-hrvat-koji-za-sebe-kaze-da-je-visoki-nasilni-balkanski-manijak-15292182> Pristupljeno 27. travnja 2023.

autoklub.hr (2023) Greta Thunberg je bila u pravu: Muškarci sa sportskim automobilima pokušavaju nešto nadoknaditi. <https://www.jutarnji.hr/autoklub/aktualno/greta-thunberg-je-bila-u-pravu-muskarci-sa-sportskim-automobilima-pokusavaju-nesto-nadoknaditi-15295564> Pristupljeno 27. travnja 2023.

Avishay Artsy (2023) How Andrew Tate sells men on toxic masculinity. <https://www.vox.com/culture/2023/1/10/23547393/andrew-tate-toxic-masculinity-qa> Pristupljeno 27. travnja 2023.

Ben Quinn (2023) „Rapid rise“ in Andrew Tate-related cases referred to Prevent by schools. <https://www.theguardian.com/uk-news/2023/feb/12/rapid-rise-in-andrew-tate-related-cases-referred-to-prevent-by-schools> Pristupljeno 27. travnja 2023.

Caolán Magee (2023) I went inside Andrew Tate's Hustler University – where „Gs“ celebrate making \$11. <https://www.independent.co.uk/news/world/europe/andrew-tate-news-hustler-university-prison-b2270271.html> Pristupljeno 27. travnja 2023.

Caolán Magee (2023) Why Andrew Tate's Hustler's University appeals to men like me. <https://www.independent.co.uk/voices/andrew-tate-hustlers-university-prison-b2278904.html> Pristupljeno 27. travnja 2023.

Catherine Bennett (2023) Forget Andrew Tate – what about the host of misogynists in Labour's ranks? <https://www.theguardian.com/commentisfree/2023/jan/28/forget-andrew-tate-what-about-the-host-of-misogynists-in-labours-ranks> Pristupljeno 27. travnja 2023.

Clint Edwards (2023) This is why young men are still listening to Andrew Tate. <https://www.independent.co.uk/voices/andrew-tate-misogynist-arrest-twitter-b2261809.html> Pristupljeno 27. travnja 2023.

Damjan Raknić (2023) Ozlogašeni Tate propao u zatvoru, u očaju je urlikao novinarima: „Pitajte ih da vam pokažu dokaze.“ <https://www.jutarnji.hr/life/zivotne-price/ozlogaseni-tate-propao-u-zatvoru-u-ocaju-je-urlikao-novinarima-pitajte-ih-da-vam-pokazu-dokaze-15301613> Pristupljeno 27. travnja 2023.

David Futrelle (2022) Andrew Tate's defenders are out in force after his arrest. <https://www.wehuntedthemoth.com/2022/12/30/andrew-tates-defenders-are-out-in-force-after-his-arrest/> Pristupljeno 27. travnja 2023.

David Futrelle (2022) Between Greta Thunberg and a police raid, Andrew Tate doesn't know what hit him. <https://www.wehuntedthemoth.com/2022/12/29/between-greta-thunberg-and-a-police-raid-andrew-tate-doesnt-know-what-hit-him/> Pristupljeno 27. travnja 2023.

David Futrelle (2023) Vice News: „Andrew Tate was arrested on suspicion of rape in the UK in 2015“. <https://www.wehuntedthemoth.com/2023/01/05/vice-news-andrew-tate-was-arrested-on-suspicion-of-rape-in-the-uk-in-2015/comment-page-3/> Pristupljeno 27. travnja 2023.

David Futrelle (2023) We don't need an „alternative Andrew Tate“. We need alternatives to Andrew Tate. <https://www.wehuntedthemoth.com/2023/01/04/we-dont-need-an-alternative-andrew-tate-we-need-alternatives-to-andrew-tate/> Pristupljeno 27. travnja 2023.

Dora Pek (2023) Andrew Tate poslao mail iz zatvora: Ćelija nema svjetla, prijatelji su mi žohari i stjenice. <https://www.24sata.hr/show/andrew-tate-poslao-mail-iz-zatvora-celija-nema-svijetla-prijatelji-su-mi-zohari-i-stjenice-887192> Pristupljeno 27. travnja 2023.

Dubravka Prpić Znaor (2023) Andrewa Tatea optužili su da je žigosao djevojke: Želio je da budu njegovo vlasništvo... <https://www.24sata.hr/show/andrewa-tatea-optuzili-da-je-brendirao-djevojke-zigosao-ih-je-radi-dokazivanja-vlasnistva-884085> Pristupljeno 27. travnja 2023.

Eleanor Noyce (2023) Andrew Tate still selling €4,000 Cameo videos to fans despite being locked up in Romanian jail. <https://www.independent.co.uk/news/uk/home-news/andrew-tate-jail-sex-trafficking-cameo-romania-b2266205.html> Pristupljeno 27. travnja 2023.

Emine Sinmaz (2023) Andrew Tate: investigation that could bring down „king of toxic masculinity“. <https://www.theguardian.com/uk-news/2023/jan/06/andrew-tate-investigation-could-bring-down-king-toxic-masculinity> Pristupljeno 27. travnja 2023.

Gaby Hinsliff (2023) You can't stop the likes of Bridgen and Tate saying dangerous things – but you can take away their soapboxes. <https://www.theguardian.com/commentisfree/2023/jan/13/andrew-brigden-andrew-tate-online-safety-bill> Pristupljeno 27. travnja 2023.

Guardian community team (2023) Parents and teachers: what is being done to educate young people on misogyny at your school?

<https://www.theguardian.com/education/2023/jan/25/parents-and-teachers-what-is-being-done-to-educate-young-people-on-misogyny-at-your-school> Pristupljeno 27. travnja 2023.

Hafsa Lodi (2023) This is what Andrew Tate means for Muslim women like me. <https://www.independent.co.uk/voices/andrew-tate-trial-lawyer-muslim-tweets-b2260083.html> Pristupljeno 27. travnja 2023.

Helena Ludban (2023) Andrew Tate i brat Tristan ostat će još mjesec dana iza rešetaka. Rumunji i dalje istražuju slučaj. <https://www.24sata.hr/show/andrew-tate-i-brat-tristan-ostat-ce-jos-mjesec-dana-iza-resetaka-rumunji-i-dalje-istrazuju-slucuj-886585> Pristupljeno 27. travnja 2023.

HINA (2022) Rumunjski sud odredio 30 dana pritvora influenceru Andrewu Tateu i njegovom bratu Tristanu. <https://www.24sata.hr/show/rumunjski-sud-odredio-30-dana-pritvora-influenceru-andrewu-tateu-i-njegovom-bratu-tristanu-882679> Pristupljeno 27. travnja 2023.

Hrvoje Marjanović (2023) Što za 50 dolara možete naučiti na „sveučilištu“ Andrew Tatea? <https://www.index.hr/magazin/clanak/sto-za-50-dolara-mozete-nauciti-na-sveucilistu-andrewa-tatea/2426801.aspx> Pristupljeno 27. travnja 2023.

Isobel Lewis (2023) Andrew Tate: Chanel 4 given „full access“ to controversial influencer for new documentary. <https://www.independent.co.uk/arts-entertainment/tv/news/andrew-tate-documentary-channel-4-b2271851.html> Pristupljeno 27. travnja 2023.

Iva Badanjak (2022) Kako je ekstremni mizoginist, šovinist i guru za samopomoć zgrnuo milijune: „Ženama je mjesto u kući!“ <https://www.jutarnji.hr/vijesti/svijet/kako-je-eskremni-mizoginist-sovinist-i-guru-za-samopomoc-zgrnuo-milijune-zenama-je-mjesto-u-kuci-15291136> Pristupljeno 27. travnja 2023.

Iva Badanjak (2023) Pogledajte zaplijenjenu kolekciju Tateovih luksuznih automobila: Tu su Rolls-Royce, Porsche, BMW, Mercedes... <https://www.jutarnji.hr/vijesti/svijet/pogledajte-zaplijenjenu-kolekciju-tateovih-luksuznih-automobila-tu-su-rolls-royce-porsche-bmw-mercedes-15296071> Pristupljeno 27. travnja 2023.

Ivan Štengl (2023) Uz Andrewa Tatea uhićene su i njegove „anđelice“: Tjerale su žene da snimaju porno filmove. <https://www.24sata.hr/news/uz-andrewa-tatea-uhicene-su-i-njegove-andelice-tjerale-su-zene-da-snimaju-porno-filmove-882970> Pristupljeno 27. travnja 2023.

Izabela Pepelko Farszky (2022) Kako je bivši kickboksac postao viralan? Andrew Tate zgrozio javnost izjavama o silovanju. <https://www.24sata.hr/show/kako-je-bivsi-kickboksac-postao-viralan-andrew-tate-zgrozio-javnost-izjavama-o-silovanju-851725> Pristupljeno 27. travnja 2023.

Javed, Saman (2022) Andrew Tate shares „final message“ after being banned from social media. <https://www.independent.co.uk/life-style/andrew-tate-final-message-banned-b2151544.html> Pristupljeno 27. travnja 2023.

Joe Middleton (2023) Andrew Tate brings Quran to court hearing on human trafficking charges. <https://www.independent.co.uk/news/world/crime/andrew-tate-muslim-quran-court-hearing-b2259375.html> Pristupljeno 27. travnja 2023.

Joe Middleton (2023) Andrew Tate's seized assets „worth €3.3 million listed by police after raid“. <https://www.independent.co.uk/news/world/crime/andrew-tate-seized-assets-police-b2280106.html> Pristupljeno 27. travnja 2023.

Joe Sommerlad (2023) Andrew Tate: A timeline of his rise and fall. <https://www.independent.co.uk/news/world/europe/andrew-tate-timeline-hospital-who-b2259552.html> Pristupljeno 27. travnja 2023.

Jon Henley (2023) Andrew Tate loses appeal in Romania over extended detention. <https://www.theguardian.com/world/2023/feb/01/andrew-tate-loses-appeal-in-romania-over-extended-detention> Pristupljeno 27. travnja 2023.

Kari Paul (2022) „Dangerous misogynist“ Andrew Tate removed from Instagram and Facebook. <https://www.theguardian.com/us-news/2022/aug/19/andrew-tate-instagram-facebook-removed> Pristupljeno 27. travnja 2023.

Karla Rumora (2022) Andrew Tate opet šokirao: Da, žena u braku pripada muškarcu. <https://www.24sata.hr/show/andrew-tate-gostovao-u-emisiji-zena-u-braku-pripada-muskarcu-865296> Pristupljeno 27. travnja 2023.

Karla Rumora (2023) Andrew Tate završio u bolnici. <https://www.24sata.hr/show/andrew-tate-završio-u-bolnici-na-plucima-se-pojavile-izrasline-884189> Pristupljeno 27. travnja 2023.

Karla Rumora (2023) Fotografije privođenja braće Tate, Tristan vikao: „Policija je sve lažirala. Nemate dokaze!“ <https://www.24sata.hr/show/fotografije-privodenja-brace-tate-tristan-vikao-policija-je-sve-lazirala-nemate-dokaze-887634> Pristupljeno 27. travnja 2023.

Katherine Denkinson (2023) How Andrew Tate became the poster boy of the hard-right. <https://www.independent.co.uk/voices/andrew-tate-julia-hartley-brewer-gb-news-talktv-b2260783.html> Pristupljeno 27. travnja 2023.

Katie Edwards (2023) We are all Emily Atack and it's the lack of consent that gives them thrill. <https://www.independent.co.uk/voices/emily-attack-bbc-documentary-harrasment-abuse-b2272592.html> Pristupljeno 27. travnja 2023.

Kontroverznom influenceru Andrewu Tateu zabranjen pristup Facebooku i Instagramu. <https://www.index.hr/magazin/clanak/kontroverznom-influenceru-andrewu-tateu-zabranjen-pristup-facebooku-i-instagramu/2388539.aspx> Pristupljeno 27. travnja 2023.

L.G. (2022) Hrvatska influencerica u grupi djevojaka na jahti najomraženijeg tipa na internetu <https://www.jutarnji.hr/scena/domace-zvijezde/hrvatska-influencerica-u-grupi-djevojaka-na-jahti-najomrazenijeg-tipa-na-internetu-15241575> Pristupljeno 27. travnja 2023.

L.G. (2023) Influencer osumnjičen za trgovinu ljudima i silovanje još 30 dana ostaje u pritvoru u Rumunjskoj, sud odbio žalbu. <https://www.jutarnji.hr/vijesti/svijet/influencer-osumnjicen-za-trgovinu-ljudima-i-silovanje-jos-30-dana-ostaje-u-pritvoru-u-rumunjskoj-sud-odbio-zalbu-15294249> Pristupljeno 27. travnja 2023.

Laura Vidović (2023) „Imala sam 16 godina kada mi je na Instagram sletjela ljigava poruka. Tek poslije sam shvatila od koga...“ <https://www.jutarnji.hr/life/zivotne-price/imala-sam-16-godina-kada-mi-je-na-instagram-sletjela-ljigava-poruka-tek-poslije-sam-shvatila-od-koga-15297694> Pristupljeno 27. travnja 2023.

Liam James (2023) Andrew Tate's Twitter continues to reach millions of followers despite arrest. <https://www.independent.co.uk/news/world/europe/andrew-tate-twitter-account-tweeting-b2259557.html> Pristupljeno 27. travnja 2023.

Liam James (2023) Inside Andrew Tate's collection of supercars and their „enormous emissions“. <https://www.independent.co.uk/news/world/europe/andrew-tate-bugatti-car-prison-b2278873.html> Pristupljeno 27. travnja 2023.

Lola Okolosie (2023) Parents, talk to your sons about Andrew Tate – we teachers can't take him on alone. <https://www.theguardian.com/commentisfree/2023/feb/14/parents-sons-andrew-tate-teachers-toxic-influencers> Pristupljeno 27. travnja 2023.

Lucija Basa (2022) Andrew Tate u Hrvatskoj je partijao na jahti dok ga je u Rumunjskoj čekala optužnica. <https://www.24sata.hr/show/andrew-tate-u-hrvatskoj-je-partijao-na-jahti-dok-ga-je-u-rumunjskoj-cekala-optuznica-882712> Pristupljeno 27. travnja 2023.

Lucija Basa (2022) Kontroverzni influencer Andrew Tate došao na Brač: S grupom djevojaka se provodi na jahti. <https://www.24sata.hr/show/kontroverzni-influencer-andrew-tate-dosao-na-brac-s-grupom-djevojaka-se-provodi-na-jahti-857251> Pristupljeno 27. travnja 2023.

Lucy Skoulding (2023) Courses for teachers on how to tackle Andrew Tate's views sell out. <https://www.independent.co.uk/news/uk/crime/andrew-tate-schools-teacher-lesson-b2276725.html> Pristupljeno 27. travnja 2023.

Maroosha Muzaffar (2023) Andrew Tate believed someone „wanted to hurt him“, bodyguard claims. <https://www.independent.co.uk/news/world/europe/andrew-tate-bodyguard-bogdan-stancu-b2263474.html> Pristupljeno 27. travnja 2023.

Maroosha Muzaffar (2023) Andrew Tate sends cryptic social media update saying „Matrix attacked me“ amid reported hospitalisation. <https://www.independent.co.uk/news/world/europe/andrew-tate-hospitalisation-human-trafficking-b2258468.html> Pristupljeno 27. travnja 2023.

Martha Gill (2023) Andrew Tate isn't feminism's inadvertent bastard child. He's sexism's last gasp. <https://www.theguardian.com/commentisfree/2023/jan/08/andrew-tate-isnt-feminisms-inadvertent-bastard-child-hes-sexisms-last-gasp> Pristupljeno 27. travnja 2023.

Matea Zanić (2022) Uhićen kontroverzni influencer Andrew Tate. Sumnjiče ga za trgovanje ljudima i silovanje. <https://www.24sata.hr/news/kontroverzni-influencer-andrew-tate-uhicen-u-rumunjskoj-pod-sumnjom-trgovine-ljudima-882517> Pristupljeno 27. travnja 2023.

Matt Adams (2023) I'm a teacher – this is what my 15-year-olds are saying about Andrew Tate. <https://www.independent.co.uk/voices/andrew-tate-kids-school-court-case-b2259988.html> Pristupljeno 27. travnja 2023.

Matt Mathers (2023) School holds Andrew Tate assemblies over fear of „toxic misogynist's influence on children“. <https://www.independent.co.uk/news/uk/home-news/andrew-tate-social-media-gateway-drug-b2260309.html> Pristupljeno 27. travnja 2023.

Matthew Neale (2023) Generation Tate: How can we stop losing vulnerable men to the „manosphere“? <https://www.independent.co.uk/life-style/andrew-tate-manosphere-influencers-b2261515.html> Pristupljeno 27. travnja 2023.

Maya Oppenheim (2023) Figures that lay bare the shocking scale toxic influencer Andrew Tate's reach among young men. <https://www.independent.co.uk/news/uk/home-news/andrew-tate-influence-young-men-misogyny-b2283595.html> Pristupljeno 27. travnja 2023.

Maya Oppenheim (2023) MP „bombarded“ with rape threats after criticising influencer Andrew Tate. <https://www.independent.co.uk/news/uk/politics/andrew-tate-alex-daviesjones-mp-threats-b2273447.html> Pristupljeno 27. travnja 2023.

Monika Kavedžić (2022) Kontroverzni influencer prešao na drugu religiju: „On je dobar, ne radi to zbog popularnosti...“ <https://www.24sata.hr/show/kontroverzni-influencer-presao-na-drugu-religiju-on-je-dobar-ne-radi-to-zbog-popularnosti-869483> Pristupljeno 27. travnja 2023.

Monika Kavedžić (2022) Povratak kontroverznog Tatea na Twitter: „Idem u Kaliforniju, moram se zahvaliti Musku“. <https://www.24sata.hr/show/povratak-kontroverznog-tatea-na-twitter-idem-u-kaliforniju-moram-se-zahvaliti-musku-874988> Pristupljeno 27. travnja 2023.

Nepotpisan (2022) Andrew Tate navodno prešao na islam: „Kršćanin koji vjeruje u dobro se mora obratiti“. <https://www.index.hr/magazin/clanak/andrew-tate-vidjen-kako-se-moli-u-dzamiji-ljudi-misle-da-je-presao-na-islam/2406423.aspx> Pristupljeno 27. travnja 2023.

Nepotpisan (2022) Andrew Tate priveden u Rumunjskoj, osumnjičen za trgovanje ljudima i silovanje. <https://www.index.hr/vijesti/clanak/video-andrew-tate-priveden-u-rumunjskoj-osumnjicen-za-trgovanje-ljudima-i-silovanje/2425055.aspx> Pristupljeno 27. travnja 2023.

Nepotpisan (2022) Andrew Tate se nakon pet godina vratio na Twitter: „Elon Musk je legenda.“ <https://www.index.hr/magazin/clanak/andrew-tate-se-nakon-pet-godina-vratio-na-twitter-elon-musk-je-legenda/2413625.aspx> Pristupljeno 27. travnja 2023.

Nepotpisan (2022) Andrew Tate se pojavio na televiziji: „Žena u braku pripada muškarcu.“ <https://www.index.hr/magazin/clanak/andrew-tate-se-pojavio-na-televiziji-zena-u-braku-pripada-muskarcu/2401553.aspx> Pristupljeno 27. travnja 2023.

Nepotpisan (2022) Andrew Tate uhićen je zbog sumnje na trgovinu ljudima i silovanje. Tko je on? <https://www.index.hr/vijesti/clanak/tko-je-samoprovzani-seksist-andrew-tate/2425076.aspx> Pristupljeno 27. travnja 2023.

Nepotpisan (2022) Elon Musk trolao Andrewa Tatea: „Nekada je bolje napraviti pizzu kod kuće“. <https://www.index.hr/magazin/clanak/elon-musk-trolao-andrewa-tatea-nekada-je-bolje-napraviti-pizzu-kod-kuce/2425460.aspx> Pristupljeno 27. travnja 2023.

Nepotpisan (2022) Greta Thunberg tvitovima o zloglasnom Andrewu Tateu srušila rekord na Twitteru. <https://www.index.hr/magazin/clanak/greta-thunberg-tvitovima-o-zloglasnom-andrewu-tateu-srusila-rekord-na-twitteru/2425438.aspx> Pristupljeno 27. travnja 2023.

Nepotpisan (2022) Hrvatska influencerica objavljuje snimke s jahte Andrewa Tatea: Baš živimo život. <https://www.index.hr/magazin/clanak/hrvatska-influencerica-objavljuje-snimke-s-jahte-andrewa-tatea-bas-zivimo-zivot/2391178.aspx> Pristupljeno 27. travnja 2023.

Nepotpisan (2022) Kontroverzni influencer Andrew Tate ljetuje na Braču, provodio se s grupom djevojaka. <https://www.index.hr/magazin/clanak/kontroverzni-influencer-andrew-tate-ljetuje-na-bracu-provodio-se-s-grupom-djevojaka/2390965.aspx> Pristupljeno 27. travnja 2023.

Nepotpisan (2022) Kontroverzni influencer o zabrani pristupa društvenim mrežama: To je kontradiktorno. <https://www.index.hr/magazin/clanak/kontroverznom-influenceru-andrewu-tateu-zabranjen-pristup-facebooku-i-instagramu/2388539.aspx> Pristupljeno 27. travnja 2023.

Nepotpisan (2022) Kontroverzni influencer poznat po šovinizmu osniva zakladu za pomoć ženama. <https://www.index.hr/magazin/clanak/kontroverzni-influencer-poznat-po-sovinizmu-osniva-zakladu-za-pomoc-zenama/2390639.aspx> Pristupljeno 27. travnja 2023.

Nepotpisan (2022) Ljudi pišu urnebesne recenzije rumunjske pizzerije nakon uhićenja Andrewa Tatea. <https://www.index.hr/magazin/clanak/ljudi-pisu-urnebesne-recenzije-rumunjske-pizzerije-nakon-uhicenja-andrewa-tatea/2425228.aspx> Pristupljeno 27. travnja 2023.

Nepotpisan (2022) Netko u Tateove sportske rezultate na Wikipediji napisao da ga je istukla Greta. <https://www.index.hr/magazin/clanak/na-wikipediji-osvanulo-da-je-andrewa-tatea-istukla-greta-thunberg/2425147.aspx> Pristupljeno 27. travnja 2023.

Nepotpisan (2022) Policija pronašla Tatea zahvaljujući Greti Thunberg i kutiji pizze. <https://www.index.hr/magazin/clanak/policija-pronasla-tatea-zahvaljujuci-greti-thunberg-i-kutiji-pizze/2425052.aspx> Pristupljeno 27. travnja 2023.

Nepotpisan (2022) Tko je Andrew Tate i zašto je odjednom postao viralan? <https://www.index.hr/magazin/clanak/postao-je-najprisutniji-i-najkontroverzniji-tip-na-internetu-tko-je-andrew-tate/2384123.aspx> Pristupljeno 27. travnja 2023.

Nepotpisan (2022) Učiteljica tvrdi da dječaci govore djevojčicama da su debele zbog Andrewa Tatea. <https://www.index.hr/mame/clanak/uciteljica-tvrdi-da-djecaci-govore-djevojčicama-da-su-debele-zbog-andrewa-tatea/2388523.aspx> Pristupljeno 27. travnja 2023.

Nepotpisan (2022) Zašto Andrew Tate i Elon Musk neprestano spominju Matrix? <https://www.index.hr/magazin/clanak/zasto-andrew-tate-i-elon-musk-neprestano-spominju-matrix/2425402.aspx> Pristupljeno 27. travnja 2023.

Nepotpisan (2023) „The Matrix got me“: How Andrew Tate, Logan Paul and other toxic men found a new way to avoid blame. <https://www.independent.co.uk/voices/the-matrix-logan-paul-andrew-tate-elon-musk-b2261026.html> Pristupljeno 27. travnja 2023.

Nepotpisan (2023) Andrew Tate se javio iz zatvora: „Izmijenio sam oporuku, doniram 100 milijuna dolara“. <https://www.index.hr/magazin/clanak/andrew-tate-se-javio-iz-zatvora-izmijenio-sam-oporuku-doniram-100-milijuna-dolara/2435854.aspx> Pristupljeno 27. travnja 2023.

Nepotpisan (2023) Andrew Tate: Stavili su me u ćeliju bez svjetla, žohari su mi jedini prijatelji. <https://www.index.hr/magazin/clanak/andrew-tate-stavili-su-me-u-celiju-bez-svjetla-zohari-su-mi-jedini-prijatelji/2431874.aspx> Pristupljeno 27. travnja 2023.

Nepotpisan (2023) Dvije tinedžerice otkrile kako braća Tate upadaju curama preko Instagrama. <https://www.index.hr/magazin/clanak/daria-opisala-kako-joj-je-na-instagramu-uletio-andrew-tate-imala-sam-16-godina/2431175.aspx> Pristupljeno 27. travnja 2023.

Nepotpisan (2023) Novi detalji slučaja Tate: „Tjerali su žene na pornografiju i od toga zarađivali.“ <https://www.index.hr/vijesti/clanak/novi-detalji-slucaja-tate-tjerali-su-zene-na-pornografiju-i-od-toga-zaradjivali/2433175.aspx> Pristupljeno 27. travnja 2023.

Nepotpisan (2023) Pokazali smo ljudima u centru Zagreba fotku Andrew Tatea, evo kako su reagirali. <https://www.index.hr/magazin/clanak/pokazali-smo-ljudima-u-centru-zagreba-fotku-andrewa-tatea-evo-kako-su-reagirali/2436878.aspx> Pristupljeno 27. travnja 2023.

Nepotpisan (2023) Tate dok ga u lisicama vode na ispitivanje: „Rumunjska želi uzeti moje aute i novac“. <https://www.index.hr/vijesti/clanak/tate-dok-ga-u-lisicama-vode-na-ispitivanje-rumunjska-zeli-uzeti-moje-aute-i-novac/2432391.aspx> Pristupljeno 27. travnja 2023.

Nepotpisan (2023) Tate tvrdio da ima bujnu kosu, ali da je namjerno ćelav. Ovo mu je frizura u zatvoru. <https://www.index.hr/magazin/clanak/andrewu-tateu-se-rugaju-zbog-izgleda-na-posljednjim-slikama-zasluzio-je-tu-kosu/2435185.aspx> Pristupljeno 27. travnja 2023.

Nepotpisan (2023) U Splitu osvanuli grafiti podrške Andrewu Tateu. <https://www.index.hr/magazin/clanak/u-splitu-osvanuli-grafiti-podrske-andrewu-tateu/2438090.aspx> Pristupljeno 27. travnja 2023.

Nicolae Dumitrache (2023) Divisive influencer Tate loses appeal against asset seizures. <https://www.independent.co.uk/news/world/europe/andrew-tate-ap-romania-bucharest-twitter-b2260118.html> Pristupljeno 27. travnja 2023.

Nicolae Dumitrache (2023) Romanian prosecutors search devices in Andrew Tate case. <https://www.independent.co.uk/news/andrew-tate-ap-bucharest-twitter-british-b2268758.html> Pristupljeno 27. travnja 2023.

Oliver Browning (2023) Andrew Tate's ex-girlfriend claims he attempted to coerce her into webcam work. <https://www.independent.co.uk/tv/news/andrew-tate-webcam-ex-girlfriend-b2277707.html> Pristupljeno 27. travnja 2023.

Oliver Loveridge-Greene (2023) Andrew Tate moans his prison cell has „cockroaches, lice and bed bugs“. <https://www.independent.co.uk/news/uk/crime/andrew-tate-prison-cockroaches-jail-b2268293.html> Pristupljeno 27. travnja 2023.

PA Media (2023) Andrew Tate arrest: Romanian authorities seize four more luxury cars. <https://www.theguardian.com/world/2023/jan/06/andrew-tate-arrest-romanian-authorities-seize-four-more-luxury-cars> Pristupljeno 27. travnja 2023.

Paul Kenyon (2023) The truth about Andrew Tate: „His home is less Hollywood hideaway, more rundown meat factory“. <https://www.theguardian.com/news/2023/feb/11/the-truth-about-andrew-tate-his-home-is-less-hollywood-hideaway-more-rundown-meat-factory> Pristupljeno 27. travnja 2023.

Phil McDuff (2023) Julia Hartley-Brewer, Andrew Tate, Jeremy Clarkson: In 2023, let's end the curse of the „anti-woke“ bigots. <https://www.independent.co.uk/voices/andrew-tate-julia-hartley-brewer-jeremy-clarkson-woke-b2257827.html> Pristupljeno 27. travnja 2023.

Rebecca Jennings (2022) You can ignore Andrew Tate. <https://www.vox.com/the-goods/23318861/andrew-tate-tiktok-instagram-youtube-banned> Pristupljeno 27. travnja 2023.

Rebecca Jennings (2023) „Hater“ doesn't have to be a dirty word. <https://www.vox.com/the-goods/23559396/talia-lichtstein-spreading-negativity-haters> Pristupljeno 27. travnja 2023.

Rebecca Jennings (2023) The arrest of misogynist influencer Andrew Tate, explained. <https://www.vox.com/culture/2023/1/4/23539528/andrew-tate-arrest-jail-rape-human-trafficking> Pristupljeno 27. travnja 2023.

Rebecca Solnit (2022) Greta Thunberg ends year with one of the greatest tweets in history. <https://www.theguardian.com/commentisfree/2022/dec/31/greta-thunberg-andrew-tate-tweet> Pristupljeno 27. travnja 2023.

Renato Jukić (2022) Istražuju ga zbog silovanja i trgovine ljudima, a Tate tvrdi: Matrix je poslao svoje agente. <https://www.24sata.hr/news/istrazuju-ga-zbog-silovanja-i-trgovine-ljudima-a-tate-tvrdi-matrix-je-poslao-svoje-agente-882588> Pristupljeno 27. travnja 2023.

Reuters (2023) Andrew Tate makes first public comment since arrest as he is brought in for further questioning. <https://www.independent.co.uk/news/andrew-tate-romania-jail-sex-offender-b2268773.html> Pristupljeno 27. travnja 2023.

S.N. (2023) Razotkriveno: Ovo su „Tateove anđelice“ iz jazbine u predgrađu Bukurešta. <https://www.jutarnji.hr/vijesti/svijet/razotkriveno-ovo-su-tateove-andelice-iz-jazbine-u-predgradu-bukuresta-15291664> Pristupljeno 27. travnja 2023.

Sally Weale (2023) „We see misogyny every day“: how Andrew Tate's twisted ideology infiltrated British schools. <https://www.theguardian.com/society/2023/feb/02/andrew-tate-twisted-ideology-infiltrated-british-schools> Pristupljeno 27. travnja 2023.

Seoirse Mulgrew (2022) Andrew Tate: who is the controversial social media influencer? <https://www.independent.ie/world-news/andrew-tate-who-is-the-controversial-social-media-influencer-42252221.html> Pristupljeno 27. travnja 2023.

Shanti Das (2022) Andrew Tate: money-making scheme for fans of „extreme misogynist“ closes. <https://www.theguardian.com/media/2022/aug/20/andrew-tate-money-making-scheme-for-fans-of-extreme-misogynist-closes> Pristupljeno 27. travnja 2023.

Shanti Das (2022) How TikTok bombards young men with misogynistic videos. <https://www.theguardian.com/technology/2022/aug/06/revealed-how-tiktok-bombards-young-men-with-misogynistic-videos-andrew-tate> Pristupljeno 27. travnja 2023.

Shanti Das (2022) Inside the violent, misogynistic world of TikTok's new star, Andrew Tate. <https://www.theguardian.com/technology/2022/aug/06/andrew-tate-violent-misogynistic-world-of-tiktok-new-star> Pristupljeno 27. travnja 2023.

Shanti Das (2022) TikTok „still hosting toxic posts“ of banned influencer Andrew Tate. <https://www.theguardian.com/technology/2022/nov/06/tiktok-still-hosting-toxic-posts-of-banned-influencer-andrew-tate> Pristupljeno 27. travnja 2023.

Shanti Das (2023) Andrew Tate arrest: TikTok and Twitter under fire over false posts from fans. <https://www.theguardian.com/media/2023/jan/01/fans-andrew-tate-king-of-toxic-masculinity-flood-web-arrest> Pristupljeno 27. travnja 2023.

Shaun Walker, Kari Paul i Dan Milmo (2022) Andrew Tate put in 20-day pre-trial detention in Romania after arrest. <https://www.theguardian.com/world/2022/dec/30/andrew-tate-detained-in-romania-on-organised-and-charges> Pristupljeno 27. travnja 2023.

Smith, Adam (2022) Twitter ignored its own rules to verify kickboxer who said women should „bear some responsibility“ for being raped. <https://www.independent.co.uk/tech/twitter-andrew-tate-raped-verify-kickboxer-b1996239.html> Pristupljeno 27. travnja 2023.

Snježana Pavić (2023) Sada je i znanstveno dokazano: Ako vidite tipa sa skupim autom, velika je vjerojatnost da ima mali penis. <https://www.jutarnji.hr/life/znanost/sada-je-i-znanstveno-dokazano-ako-vidite-tipa-sa-skupim-autom-velika-je-vjerojatnost-da-ima-mali-penis-15304320> Pristupljeno 27. travnja 2023.

Sufyan Ahmed (2023) Here's how to beat toxic men like Andrew Tate. <https://www.independent.co.uk/voices/andrew-tate-who-twitter-arrested-b2273492.html> Pristupljeno 27. travnja 2023.

Susie Orbach (2023) We are all vulnerable: that's where a new conversation about masculinity begins. <https://www.theguardian.com/commentisfree/2023/feb/10/men-masculinity-toxic-andrew-tate> Pristupljeno 27. travnja 2023.

Tamara Janušić (2022) Hrvatska influencerica hvali se videima s jahte najomraženijeg lika na internetu: Pokazala kako provode dane. <https://www.vecernji.hr/showbiz/hrvatska-influencerica-hvali-se-videima-s-jahte-najomrazenijeg-lika-na-internetu-pokazala-kako-provode-dane-1613591> Pristupljeno 27. travnja 2023.

Tamara Janušić (2022) Tko je kontroverzni Tate koji je uhićen u Rumunjskoj? Ovog ljeta se u Hrvatskoj družio s našim influencericama. <https://www.vecernji.hr/showbiz/tko-je-kontroverzni-tate-koji-je-uhicen-u-rumunjskoj-ovog-ljeta-se-u-hrvatskoj-druzio-s-nasim-influencericama-1645857> Pristupljeno 27. travnja 2023.

Tamara Janušić (2022) Tko je omraženi influencer koji je pozvao Hrvatice na jahtu? Izbrisali su mu sve profile, a on uživa na Jadranu. <https://www.vecernji.hr/showbiz/tko-je-omrazeni-influencer-koji-je-pozvao-hrvaticu-na-svoju-jahtu-izbrisali-su-mu-sve-profile-a-on-uziva-na-jadranu-1613600> Pristupljeno 27. travnja 2023.

Thomas Kingsley (2023) Police escort Andrew Tate to court in human trafficking case. <https://www.independent.co.uk/news/world/crime/andrew-tate-court-romania-human-trafficking-b2273425.html> Pristupljeno 27. travnja 2023.

Thomas Kingsley (2023) Who is Tristan Tate? All we know about Andrew Tate's brother arrested in human trafficking raid. <https://www.independent.co.uk/news/world/europe/andrew-tristan-tate-brother-arrest-trial-b2260087.html> Pristupljeno 27. travnja 2023.

Večerni list (2022) Isplivali grozni detalji: Tate je šest žena držao u kućnom pritvoru i prisiljavao da snimaju porno filmove. <https://www.vecernji.hr/showbiz/isplivali-grozni-detalji-tate-je-sest-zena-drzao-u-kucnom-pritvoru-i-prisiljavao-da-snimaju-porno-filmove-1645938> Pristupljeno 27. travnja 2023.

Večernji list (2022) Andrew Tate nakon dva mjeseca tišine na društvenim mrežama ponovio svoje stavove: „Žena u braku pripada muškarcu“. <https://www.vecernji.hr/showbiz/andrew-tate-nakon-dva-mjeseca-tisine-na-drustvenim-mrezama-ponovio-svoje-stavove-zena-u-braku-pripada-muskarcu-1623731> Pristupljeno 27. travnja 2023.

Večernji list (2022) Hrvatska influencerica otkrila što misli o omraženoj braći koji su je zvali na jahtu: „Čak me i bilo malo strah“. <https://www.vecernji.hr/showbiz/hrvatska-influencerica-otkrila-sto-misli-o-omrazenoj-braci-koji-su-je-zvali-na-jahtu-cak-me-i-bilo-malo-strah-1613911> Pristupljeno 27. travnja 2023.

Večernji list (2022) Kontroverzni influencer Andrew Tate je prešao na Islam, objavljen je video kako moli u džamiji. <https://www.vecernji.hr/showbiz/kontroverzni-influencer-andrew-tate-je-presao-na-islam-objavljen-je-video-kako-moli-u-dzamiji-1628293> Pristupljeno 27. travnja 2023.

Večernji list (2022) Kontroverzni influencer izazivao Gretu Thunberg, ali ovo od nje nije očekivao: Njezin odgovor postao je hit. <https://www.vecernji.hr/showbiz/kontroverzni-influencer-izazivao-gretu-thunberg-ali-ovo-od-nje-nije-ocekivao-njezin-odgovor-postao-je-hit-1645430> Pristupljeno 27. travnja 2023.

Večernji list (2022) Kontroverzni influencer uhićen u Rumunjskoj: Sumnjiče ga za trgovanje ljudima i silovanje. <https://www.vecernji.hr/vijesti/kontroverzni-influenser-uhicen-u-rumunjskoj-sumnjice-ga-za-trgovanje-ljudima-i-silovanje-1645620> Pristupljeno 27. travnja 2023.

Večernji list (2022) Rumunski sud odredio kontroverznom influenceru 30-dnevni pritvor zbog više optužbi. <https://www.vecernji.hr/showbiz/rumunjski-sud-odredio-kontroverznom-influenceru-30-dnevni-pritvor-zbog-vise-optuzbi-1645862> Pristupljeno 27. travnja 2023.

Večernji list (2022) Zbog kontroverznih izjava o ženama proglašen je najomraženijim likom na Internetu, a sad se nakon pet godina vratio na Twitter. <https://www.vecernji.hr/showbiz/zbog-kontroverznih-izjava-o-zenama-proglasen-je->

najomrazenijim-likom-na-internetu-a-sad-se-nakon-pet-godina-vratio-na-twitter-1635372
Pristupljeno 27. travnja 2023.

Večernji list (2023) Andrew Tate i dalje ostaje u pritvoru, sud mu odbio žalbu, oglasio se i odvjetnik: „Razočaran sam, pretjeruju“. <https://www.vecernji.hr/showbiz/andrew-tate-i-dalje-ostaje-u-pritvoru-sud-mu-odbio-zalbu-oglasio-se-i-odvjetnik-razocaran-sam-pretjeruju-1648492> Pristupljeno 27. travnja 2023.

Večernji list (2023) Andrew Tate se požalio: „Stavili su me u ćeliju bez svjetla, žohari su mi jedini prijatelji“. <https://www.vecernji.hr/showbiz/andrew-tate-se-pozalio-stavili-su-me-u-ćeliju-bez-svjetla-zohari-su-mi-jedini-prijatelji-1651573> Pristupljeno 27. travnja 2023.

Večernji list (2023) Kontroverzni influencer iz pritvora prebačen u bolnicu zbog sumnjive izrasline na plućima. <https://www.vecernji.hr/showbiz/kontroverzni-influencer-iz-pritvora-prebacen-u-bolnicu-zbog-sumnjive-izrasline-na-plucima-1647840> Pristupljeno 27. travnja 2023.

Večernji list (2023) Kontroverznom influenceru produljen pritvor, rumunjska policija još radi na slučaju. <https://www.vecernji.hr/showbiz/kontroverznom-influenceru-produljen-pritvor-rumunjska-policija-jos-radi-na-slucaju-1650778> Pristupljeno 27. travnja 2023.

Viktorija Palić (2022) Greta Thunberg nakon uhićenja zeza Tatea: „To ti se dogodi kad ne recikliraš kutiju za pizzu...“ <https://www.24sata.hr/show/greta-thunberg-nakon-uhicenja-zeza-tatea-to-ti-se-dogodi-kad-ne-recikliras-kutiju-za-pizzu-882539> Pristupljeno 27. travnja 2023.

Viktorija Palić (2023) Tko to radi? Prijatelj Andrewa Tatea je pomirisao stolicu na kojoj je influencer sjedio. <https://www.24sata.hr/show/tko-to-radi-prijatelj-andrewa-tatea-je-pomirisao-stolicu-na-kojoj-je-influencer-sjedio-884500> Pristupljeno 27. travnja 2023.

Zoe Williams (2022) Yes, Andrew Tate is a loathsome human being. But my 14-year-old isn't taken in by this „king of toxic masculinity“. <https://www.theguardian.com/commentisfree/2022/aug/29/andrew-tate-loathsome-toxic-masculinity-teenage-boys> Pristupljeno 27. travnja 2023.

Zoya Patel (2023) To the Andrew Tate disciples who feel downtrodden by society: straight white men are still winning. <https://www.theguardian.com/commentisfree/2023/jan/02/to-the>

andrew-tate-disciples-who-feel-downtrodden-by-society-straight-white-men-are-still-winning

Pristupljeno 27. travnja 2023.

SAŽETAK

Toksična muškost i nasilje nad ženama međusobno su povezani te se njihova uloga može promatrati u političkom i društvenom kontekstu. Suvremeno doba donijelo je nove društvene okolnosti u kojima su mnoge žene i dalje eksploatirane, degradirane i marginalizirane u korist muškarca. U ovom radu daje se pregled teorijskih radova na temu toksične muškosti jer upravo ona služi kao skup pretpostavki iz koje su se izvele hipoteze ovog rada. Predmet analize ovog rada bila je zvijezda društvenih medija Andrew Tate koji je poznat po mizoginičnim i seksističnim stavovima o ženama i društvu.

Metoda korištena u istraživanju je kvantitativna analiza sadržaja provedena na osam hrvatskih i stranih portala (*The Guardian*, *The Independent*, *Vox*, *We Hunted the Mammoth*, *Jutarnji list*, *Večernji list*, *Index.hr*, *24 sata*), kod svakoga po četiri. Analizirano je 140 članaka, a cilj je bio istražiti na koji način, koliko često i u kojem stilu se izvještava o Andrewu Tateu. Istraživanje je pokazalo kako portali izvještavaju o Andrewu Tateu, postoji li razlika između hrvatskih i stranih portala, jesu li u pričama uklopljene obje strane priče i kakav je odjek u javnosti. U konačnici, ovaj rad zaključuje kako je odjek Andrewa Tatea u javnosti velik, ali kako mediji većinom koriste negativne epitete i negativan ton u izvještavanju kojima ukazuju na njegovu toksičnu muškost, nasilje nad ženama i na koncu, njegovu opasnost za mlade muškarce.

Istraživanjem je naznačen i dalje važna uloga tradicionalnih medija u oblikovanju društva i njihovih progresivnih vrijednosti na čelu s novinarima kao profesionalnim komunikatorima. Društvene mreže omogućile su Tateu njegovo djelovanje, ali novinari su bili ti koji su kritički čitali i komunicirali njegov sadržaj. U moru neselektiranog sadržaja na društvenim mrežama profesionalno novinarstvo će biti sve važnije u budućnosti.

KLJUČNE RIJEČI

toksična muškost, nasilje nad ženama, seksizam, Andrew Tate, analiza sadržaja, portali

SUMMARY

Toxic masculinity and violence against women are interrelated, and their role is viewed in the political and social context. The modern age has brought new social circumstances in which women are still frequently exploited, degraded, and marginalized in favor of men. The thesis provides an overview of the theoretical development of the topic of toxic masculinity which serves as a set of assumptions from which the hypotheses were derived. Main subject of this thesis is social media star Andrew Tate who is famous for his misogynistic and sexist stance about women and society in general.

The method used in research is a quantitative content analysis carried out on eight Croatian and foreign portals (*The Guardian*, *The Independent*, *Vox*, *We Hunted the Mammoth*, *Jutarnji list*, *Večernji list*, *Index.hr*, *24 sata*) – four for each. In total, 140 articles whose goal were to see how, how often, and in what style Andrew Tate is reported in the media. The research showed the manner in which the portals report on Andrew Tate, whether there is a difference between Croatian and foreign portals, whether both sides of the story are included in the articles, and what is the public response on said topic. Ultimately, this thesis concludes that the public response to Andrew Tate is great, but that the media mostly used negative epithets and negative tone in reporting on him, his toxic masculinity, violence against women, and finally – his danger to young men.

The thesis outlined and have pointed out the important role of traditional media in shaping society and its progressive values with journalists at the forefront of this communications. Social media enabled Tate to operate, but it was journalists who critically read and communicated his content. In multitudes of unselected content on social networks, professional journalism will be increasingly important in the future.

KEY WORDS

toxic masculinity, violence against women, sexism, Andrew Tate, content analysis, news media